

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

BIULETYN

Z posiedzenia:

- **KOMISJI NADZWYCZAJNEJ**
DO SPRAW ZMIAN W KODYFIKACJACH
(NR 47)

Nr 2635/VI kad.
27.08.2009 r.

Tekst bez autoryzacji

Nr 2635/VI kad.

Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach (nr 47)

27 sierpnia 2009 r.

Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach, obradująca pod przewodnictwem posłów: **Jerzego Kozdronia (PO)**, przewodniczącego Komisji, i **Stanisława Chmielewskiego (PO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- rozpatrzenie sprawozdania podkomisji stałej o:
  - rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy o Policji (druk nr 1276),
  - rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy, ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1394),
  - poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk nr 1289),
  - poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk nr 1021),
  - poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk nr 1288),
  - poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk nr 1465);
- rozpatrzenie poprawki zgłoszonej w drugim czytaniu do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy (druki nr 2186 i 2075),
- podjęcie przez Komisję uchwały w trybie art. 40 ust. 4 regulaminu Sejmu w sprawie połączenia druku 2178 do wspólnego rozpatrzenia z drukami 1925 i 1466,
- podjęcie przez Komisję uchwały w trybie art. 40 ust. 4 regulaminu Sejmu w sprawie połączenia druku 2115 do wspólnego rozpatrzenia z drukiem 1854,
- podjęcie przez Komisję uchwały w trybie art. 40 ust. 4 regulaminu Sejmu w sprawie połączenia druku 1667 do wspólnego rozpatrzenia z drukiem 2116.

W posiedzeniu udział wzięli: **Zbigniew Wrona** podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Tomasz Szafrąński** naczelnik Wydziału Prawa Karnego w Ministerstwie Sprawiedliwości, **Grażyna Stanek** zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego w Ministerstwie Sprawiedliwości, **Andrzej Martuszewicz** przewodniczący Krajowej Rady Kura-

torów, **Zbigniew Lew-Starowicz** krajowy konsultant w zakresie seksuologii, **Joanna Agacka-Indecka** prezes Naczelnej Rady Adwokackiej, **Wojciech Kłosiński** zastępca dyrektora Departamentu Zdrowia Publicznego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sylwia Chojecka** i **Agnieszka Grybska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Tomasz Czech**, **Grzegorz Kozubski**, **Piotr Podczaski** i **Katarzyna Skoczek** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego, **Andrzej Sakowicz** – specjalista z Biura Analiz Sejmowych oraz **Piotr Kruszyński** stały ekspert Komisji.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji. Witam pana ministra Wronę wraz ze współpracownikami z Ministerstwa Sprawiedliwości. Witam zaproszonych gości. Witam ekspertów. Proszę państwa, dzisiejszy porządek obrad obejmuje rozpatrzenie sprawozdania podkomisji stałej o: rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy o Policji (druk nr 1276), rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy, ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1394), poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk nr 1289), poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk nr 1021), poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk nr 1288), poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk nr 1465). Jednocześnie wnoszę o uzupełnienie porządku obrad o następujące punkty: podjęcie przez Komisję uchwały w trybie art. 40 ust. 4 regulaminu Sejmu w sprawie połączenia druku 2178 do wspólnego rozpatrzenia z drukami 1925 i 1466, podjęcie przez Komisję uchwały w trybie art. 40 ust. 4 regulaminu Sejmu w sprawie połączenia druku 2115 do wspólnego rozpatrzenia z drukiem 1854 oraz podjęcie przez Komisję uchwały w trybie art. 40 ust. 4 regulaminu Sejmu w sprawie połączenia druku 1667 do wspólnego rozpatrzenia z drukiem 2116.

Proszę państwa, jeżeli zgodzicie się na uzupełnienie porządku obrad, to w pierwszym rzędzie rozpatrzylibyśmy zgłoszone poprawki. Następnie zwróciłbym się do Komisji z prośbą o podjęcie uchwał w sprawie łącznego rozpoznania niektórych projektów ustaw. Chodzi o to, że większość tych projektów dotyczy poszczególnych artykułów. Podjęcie uchwały o łącznym rozpoznaniu projektów pozwoli na tematyczne rozpatrywanie tych projektów. Dzięki temu nie będziemy kierować do Sejmu lawiny pojedynczych projektów i uda nam się je pogrupować. W związku z tym chciałbym się zapytać, czy jest zgoda Komisji na uzupełnienie porządku obrad? Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Rozumiem, że Komisja wyraziła zgodę na rozszerzenie porządku obrad.

Przechodzimy do rozpatrzenia pierwszego punktu dzisiejszego porządku obrad. Punkt ten obejmuje rozpatrzenie poprawki zgłoszonej w drugim czytaniu do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy (druki nr 2186 i 2075). Bardzo proszę, panie ministrze. Przepraszam, proszę pani poseł.

Poseł Małgorzata Sadurska (PiS):

Panie przewodniczący, chciałabym prosić o zmianę kolejności rozpatrywanych punktów. Pani poseł Kempa, która złożyła poprawkę, jest w drodze na posiedzenie naszej Komisji.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dobrze. W takim razie zajmiemy się uchwałami w sprawie łącznego rozpatrzenia projektów.

Kto z pań i panów posłów jest za podjęciem uchwały w sprawie wspólnego rozpatrywania projektów ustaw zgłoszonych w drukach 1925 i 1073? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Stwierdzam, że Komisja podjęła uchwałę jednomyślnie.

Kto z pań i panów posłów jest za podjęciem uchwały w sprawie wspólnego rozpatrywania projektów ustaw zgłoszonych w drukach 2115 i 1854? Ten projekt dotyczy Kodeksu karnego. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Stwierdzam, że Komisja podjęła uchwałę jednomyślnie.

Kto z pań i panów posłów jest za podjęciem uchwały w sprawie wspólnego rozpatrywania wniosków ustawodawczych zgłoszonych w drukach 1667 i 2116? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Stwierdzam, że Komisja podjęła uchwałę jednomyślnie.

Czy możemy rozpocząć rozpatrywanie poprawek? Rozumiem, że jeszcze nie. Wobec tego, zanim dołączy do nas pani poseł Kempa, wysłuchamy stanowiska Ministerstwa Sprawiedliwości w sprawie zgłoszonych poprawek. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Chodzi oczywiście o Kodeks karny wykonawczy. Jeżeli chodzi o poprawkę dotyczącą tej kwestii, to merytorycznie się z nią zgadzamy. Jesteśmy za wprowadzeniem tego przepisu. Jednak, jak już wspomniałem w swoim wczorajszym wystąpieniu, chcemy, aby ta zmiana dotyczyła jedynie odroczenia kary w sytuacji przeludnienia. W obecnym art. 151 k.k.w. mamy uregulowane dwie sytuacje. Zgodnie z art. 151 § 1 „Sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawienia wolności na okres do 6 miesięcy, jeżeli natychmiastowe wykonanie kary pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny zbyt ciężkie skutki...”. To jest pierwsza sytuacja. Tego nie chcemy zmieniać. Natomiast druga sytuacja jest uregulowana w dalszej części przepisu i brzmi następująco: „(...) a także jeżeli liczba osadzonych w zakładach karnych lub aresztach śledczych przekracza w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów (...)”. Chodzi o sytuacje związane z przeludnieniem...

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Chodzi o tę drugą część, która brzmi następująco: „a także jeżeli liczba osadzonych w zakładach karnych lub aresztach śledczych przekracza w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów z zastrzeżeniem § 1a.”

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Chodzi więc o to, aby rozbić te dwie sytuacje i wyraźnie określić, że ten zakaz odraczania kary, sformułowany tak jak przedstawia to poprawka, ma dotyczyć wyłącznie sytuacji, w której liczba skazanych przekracza w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem przez to, że przepis w obecnym kształcie was nie satysfakcjonuje.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Mówiłem o tym już wczoraj. Ten przepis jest wadliwy, ponieważ w obecnym kształcie zakazuje on odraczania w sytuacjach, o których mówiłem na początku...

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. Tutaj zachodzi koniunkcja. Musiałyby zaistnieć dwie przesłanki związane z sytuacją rodzinną osadzonego oraz przeludnieniem.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Dokładnie tak. Chodzi tylko o to, żeby wprowadzić zakaz odraczania kary wówczas, gdy liczba osadzonych w zakładach karnych lub aresztach śledczych przekracza w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. Czy Biuro legislacyjne ma jakieś propozycje w tym zakresie?

Legislator Tomasz Czech:

Panie przewodniczący, w tej chwili nie mamy możliwości zmiany czegokolwiek. To nie będzie zwykła zmiana redakcyjna.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Konieczne byłoby dodanie § 1a, w którym byłaby mowa, że: „sąd może odroczyć również w sytuacji...”. Ujęlibyśmy tę przesłankę w osobnym paragrafie. Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Piotr Podczaski:

Chcielibyśmy zwrócić uwagę, że mamy do czynienia z poprawką zgłoszoną w drugim czytaniu. Owszem dopuszcza się pewne modyfikacje poprawek zgłoszonych w drugim czytaniu, ale są to modyfikacje o charakterze językowo-gramatycznym. Natomiast

w naszym przypadku będziemy mieli do czynienia z wprowadzeniem nowej poprawki. Naszym zdaniem jest to niemożliwe. Nawet jeżeli wnioskodawcy poprawki zgodzą się na taką modyfikację, to mamy tu do czynienia z nadmiernym rozszerzeniem poprawki w nieodpowiedniej fazie postępowania. My już skończyliśmy drugie czytanie.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

A ten § 1a?

Legislator Piotr Podczaski:

Wydaje nam się, że to by była za duża zmiana.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Czy ten § 1a też był dodany, czy może był on w pierwotnej wersji nowelizacji? Przepraszam, że pytam, ale nie śledziłem tej nowelizacji.

Legislator Tomasz Czech:

Ten § 1a został dodany w II czytaniu.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. Proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Oczywiście nie jestem tak biegły w sprawach z zakresu legislacji jak panowie z Biura Legislacyjnego, ale chciałbym zwrócić uwagę, że tutaj kształtujemy instytucję prawną, która była przedmiotem inicjatywy rządowej i była dyskutowana podczas pierwszego czytania. W tym przypadku ograniczamy sytuację, w której można dokonać odroczenia wyroku w sposób zaproponowany przez autora poprawki. Nie wprowadzamy tutaj niczego nowego. Z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika, że nie można dodawać tutaj nowych tematów. Natomiast w tym przypadku mamy do czynienia z kształtowaniem instytucji, która była przedmiotem pierwszego czytania.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Problem samego odroczenia kary był już omawiany. Tutaj mamy do czynienia z nową przesłanką.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Tutaj mamy do czynienia z ograniczeniem tych przesłanek. Do tej pory było tak, że w sytuacji przeludnienia można było odroczyć wykonanie kary. Tak regulował to art. 248 K.k.w. Poprawka zaproponowana przez panią poseł Kempę zmierza do ograniczenia instytucji odroczenia. To nie jest nowe zagadnienie. Mamy tu do czynienia z doprecyzowaniem instytucji, która była już przedmiotem debaty.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Czyli w dotychczasowej wersji zdanie drugie § 1a brzmi następująco: „(...) a także wystąpienia okoliczności, o której mowa w art. 248.” To zdanie usuwamy w tej nowelizacji.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Było to przedmiotem rozporządzenia rządowego, ponieważ Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 248 jest niezgodny z konstytucją. W związku z tym usuwamy ten art. 248 i wprowadzamy następujące zdanie: „(...) a także jeżeli liczba osadzonych w zakładach karnych lub aresztach śledczych przekracza w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów (...)”

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Piotr Podczaski:

Panie przewodniczący, zaszło tutaj pewne nieporozumienie. My nie twierdzimy, że nie można wprowadzić § 1a jako poprawki. Stoimy jedynie na stanowisku, że nie jest możliwa merytoryczna zmiana tej poprawki w drodze autopoprawki. My nie jesteśmy przeciwko wprowadzeniu § 1a. Nam chodzi o to, że nie możemy jej teraz zmieniać, ponieważ jest to poprawka zgłoszona w drugim czytaniu.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem, że poprawka jest zgłoszona, ale nie można jej poprawiać. Czy dobrze rozumiem? Proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Jeżeli państwo twierdzicie, że nie można zmienić tej poprawki, to z przykrością muszę stwierdzić, że jestem przeciwko tej poprawce. Popierałem tę poprawkę, ale tylko w zakresie odnoszącym się do sytuacji odraczania ze względu na przeludnienie. Byłem i jestem za tym rozwiązaniem. W całości akceptuję merytoryczne uzasadnienie przedstawione wczoraj przez panią poseł Kempę. Jestem za tą poprawką, ale w kształcie ograniczonym do sytuacji przeludnienia.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem, ale ze względów redakcyjnych nie możemy tego zmienić. Proszę, pan poseł Filar.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

Proszę państwa, jestem pod wrażeniem troski panów z Biura Legislacyjnego nad prawidłowością trybu ustawodawczego. Bardzo to szanuję i to nie są czcze słowa. Jednak nie może być tak, że względy proceduralne nie pozwalają na to, żeby dobrze załatwić tę sprawę. Mamy dwa wyjścia. Możemy załatwić tę sprawę dobrze lub źle. W moim przekonaniu powinniśmy załatwić ją dobrze. Argument, że to nie będzie do końca zgodne z procedurami, jest oczywiście ważny, i ja go nie lekceważę, ale mamy tu do czynienia ze swoistego rodzaju stanem wyższej konieczności legislacyjnej. To jest taki kontratyp. Załatwmy tę sprawę dobrze. To jest podstawowy sens naszych działań. Zważając na to, o czym wspomnieli panowie z Biura Legislacyjnego, których pracę szanuję i jestem pod wrażeniem jej rzetelności, stoję na stanowisku, że nie można cnoty zatrzymać i rubla zarobić. Proszę państwa, zaróbmy tego rubla.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan marszałek.

Poseł Józef Zych (PSL):

Mam pytanie do kolegów z Biura Legislacyjnego. Panowie, rozumiem, że poprawka została zgłoszona przez panią poseł Kempę. Odesłanie dotyczy sprawy rozpatrzenia przez Komisję tej poprawki. Jeżeli teraz ktokolwiek poza autorem poprawki chciałby ją rozszerzać, to wy się z tym nie zgadzacie. W związku z tym mam pytanie. Co by się stało, gdyby teraz pani poseł Kempa, po wysłuchaniu argumentów ministra, zdecydowała się na modyfikację poprawki we wskazanym kierunku?

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Piotr Podczaski:

Szanowna Komisjo, w naszym mniemaniu na obecnym etapie nie jest możliwa autopoprawka do tej poprawki. Nie ma możliwości merytorycznej zmiany tej poprawki. Możemy wprowadzać jedynie poprawki o charakterze redakcyjnym. Zmiana merytoryczna tej poprawki jest niemożliwa. Mamy przed sobą wyraźne wytyczne Marszałka Sejmu, który w podobnej sprawie, posiłkując się opinią Biura Analiz Sejmowych, zdecydował, że nie będzie możliwa modyfikacja poprawki zgłoszonej w drugim czytaniu w trakcie kolejnych etapów postępowania.

Poseł Józef Zych (PSL):

W takim razie chciałbym powiedzieć, że całkowicie zgadzam się z kolegą Filarem. Co w więcej, chciałbym przypomnieć jedno z orzeczeń Sądu Najwyższego. Dotyczyło ono kwestii formalnych. W tym przypadku Sąd Najwyższy stwierdził, że jeżeli treść merytoryczna za tym przemawia, to naruszenie formalne przepisu nie może stanowić przeszkody do merytorycznego rozpatrzenia sprawy. Oczywiście to nie ma bezpośredniego zastosowania. Jednak jeżeli nadal będziemy szli tą drogą, to sami uniemożliwimy sobie

procedowanie. W związku tym wyrażam pogląd, że jest możliwe dobre podejście do tej poprawki i jej przyjęcie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Tym bardziej że wydaje się, iż my nie chcemy zmieniać merytorycznej treści tej poprawki. Nam chodzi jedynie o redakcyjną korektę tej poprawki. Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Piotr Podczaski:

Panie przewodniczący. Panie marszałku. Niestety Trybunał Konstytucyjny nie stoi na takim stanowisku. W ostatnich sprawach, które rozpatrywał, chociażby w przypadku art. 148 Kodeksu karnego Trybunał stawiał tezy wprost przeciwne.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Myślę, że nie ma potrzeby się kłócić.

Poseł Józef Zych (PSL):

Panie przewodniczący, nie może dochodzić do kłótni pomiędzy ekspertami a posłami. Kolego, wynika z tego, że nie czytacie wszystkich orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Tak się składa, że występowałem przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie dotyczącej przekroczenia zakresu poprawek. Dobrze by było, gdybyście się z tym zapoznali.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Panie mecenasie, zgadzamy się z tym, o czym pan mówi. Natomiast pan zapomina, że art. 148 k.k. pochodził z innego projektu. Tutaj mamy do czynienia z inną sytuacją. My pracujemy nad art. 151 k.k.w., który jest przedmiotem tego projektu. Pracujemy w ramach tego artykułu. Teraz głos zabierze pan poseł Chmielewski. Następnie głos zabierze pan minister i na końcu pani poseł Kempa.

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Szanowni państwo, jestem przekonany, że zgłaszając tę poprawkę, pani poseł Kempa nie chciała, aby to odroczenie dotyczyło pierwszej części § 1. Natomiast z całą pewnością chciała ona wypełnić zalecenia związane z naszą przynależnością do Unii Europejskiej oraz zalecenia Trybunału Konstytucyjnego. Trybunał już od dłuższego czasu zwraca uwagę, że w polskich zakładach karnych łamana jest norma o charakterze instrukcyjnym. Pomimo jej charakteru ma ona wpływ na sposób odbywania kary pozbawienia wolności. Może mieć ona także wpływ na ewentualną odpowiedzialność Skarbu Państwa związaną z odbywaniem kary. Myślę, że jeżeli podejmiemy do tego problemu w ten sposób, to powinniśmy dokonać tych zmian.

Trybunał Konstytucyjny nie jest organem, który orzeka jednorodnie. Z pewnością racje są po obydwu stronach. W moim przekonaniu nasze uchybienie nie będzie zbyt wielkie. Jeżeli autorzy poprawki się zgodzą, to wprowadzimy niewielką korektę polegającą na dodaniu zdania drugiego do § 1. W ten sposób wyraźnie oddzielimy zdanie pierwsze, jako podstawę odroczenia, od zdania drugiego, które będzie związane tylko i wyłącznie z kwestiami osadzenia. Wówczas to zastrzeżenie dotyczące § 1a będzie się odnosiło tylko do zdania drugiego, a nie do zdania pierwszego. Myślę, że możemy kontynuować dyskusję w tym kontekście. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę, pani poseł Kempa.

Poseł Beata Kempa (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, dziękuję za tę dyskusję oraz za głos wsparcia. Szanowni państwo, jeżeli chodzi o Trybunał Konstytucyjny, to muszę powiedzieć, że zgadzam się, iż powinniśmy stanowić dobre prawo. Jeżeli nawet będzie ono niedoskonałe, to będziemy się tym martwić dopiero, gdy ktoś zaskarzy ten przepis. Panie pośle Chmielewski, cieszę się, że dzisiaj się zgadzamy. Moja troska rzeczywiście wynikała m.in. z tych przesłanek, o których pan wspomniał. Żeby nie być gołosłowną, powiem, że wczoraj uzyskałam od Służby Więziennej statystyki, o które prosiłam. W tym przypadku kieruję się troską. Co prawda są to przepisy „wytrychy”, ale one muszą być zastosowane. Panie pośle Chmielewski, chciałabym przypomnieć, że obecnie w prawie

unijnym nie funkcjonują normy dotyczące powierzchni na jednego skazanego. Mamy tutaj do czynienia jedynie z zaleceniami. Jednak wiedząc o tym, że sytuacja jest trudna, poprosiłam o te statystyki. Przedstawiona przeze mnie nowelizacja w żaden sposób nie zagrozi polskiemu więziennictwu. Osób skazanych na kary pozbawienia wolności do lat 2 jest większość. To oni będą mogli korzystać z dobrodziejstwa tych przepisów. Natomiast my chcemy ograniczyć możliwości skazanych na kary pozbawienia wolności za przestępstwa, których ciężar gatunkowy jest znacznie cięższy i bardziej dolegliwy dla społeczeństwa. To jest znacznie mniejsza grupa osób. Nie chcemy być odebrani przez społeczeństwo jako ci, którzy chcą, aby ktoś, kto został skazany na karę pozbawienia wolności powyżej lat 8, biegał „luzem”. Tak się nie da, szanowni państwo. Gdyby ten przepis pozostał w obecnym kształcie, dawałby taką możliwość. Każdemu można by było odroczyć karę pozbawienia wolności ze względu na brak miejsca w zakładzie karnym. Tak być nie może. Dlatego chcemy wprowadzić lekkie ograniczenie, które nie powinno przeszkadzać państwu w osiągnięciu swojego celu. Oczywiście zgadzam się w stu procentach na zaproponowaną modyfikację mojej poprawki. Nie było moją intencją wyrzucenie poza nawias kwestii warunków rodzinnych i innych czynników osobistych. Rozumiem, że istnieją sytuacje, w których sąd musi mieć możliwość odroczenia wykonania kary właśnie ze względu na takie przypadki. W związku tym dobrze by było, gdyby Wysoka Komisja przychyliła się do tej drobnej modyfikacji. Mogę przedstawić państwu statystyki, z których wynika, że takie rozwiązanie nie utrudni osiągnięcia skutku, do którego zmierza Ministerstwo Sprawiedliwości. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę, pan minister Wrona.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

W nawiązaniu do wypowiedzi pani poseł chciałbym powiedzieć, że liczy się nie tyle kształt poprawki, co wystąpienie pani poseł. Z pani wczorajszego wystąpienia wynikało jednoznacznie, że intencją pani poseł jest wprowadzenie poprawki w odniesieniu do sytuacji odroczenia ze względu na przeludnienie. Według mnie to właśnie to wystąpienie ma moc prawną.

Poseł Grzegorz Karpiński (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan poseł Karpiński. Wysoka Komisjo, chciałbym zwrócić uwagę na jeszcze jeden element, który na umknął. Jeżeli nowe brzmienie tej poprawki jest zgodne z tym, co otrzymałem na kartce z sekretariatu, to przecież ta poprawka jest rozszerzona nie tylko o przesłanki dotyczące odroczenia kary, ale także o nowe formy przestępstw związane z zaburzeniami preferencji seksualnych. To zupełnie różni się od tego, co było zgłoszone w II czytaniu. To są zupełnie inne rzeczy. O tym wspominał pan mecenas. Tutaj mamy do czynienia z wprowadzeniem zupełnie nowej materii po zakończeniu drugiego czytania. Nie należy zapominać, że proces legislacyjny nie kończy się w Sejmie. Poprawkę, którą zgłosiła pani poseł Kempa, śmiało może wprowadzić Senat. Może on zaproponować poprawkę, która będzie akceptowalna i która będzie oddawała ideę, o której mówił pan minister i pani poseł.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę, pan poseł Pahl.

Poseł Witold Pahl (PO):

Po naszej wewnętrznej dyskusji, chciałbym wesprzeć głos pana posła Karpińskiego. Miałem okazję występować przed Trybunałem Konstytucyjnym i muszę powiedzieć, że wprowadzenie nowości ustawowej, wykraczającej poza pierwotne przedłożenie, będące przedmiotem drugiego czytania, Trybunał Konstytucyjny uznał za rażące naruszenie art. 119 konstytucji. Chodziło o ustawę o IPN. Wprowadzono do niej pewien nowy wątek w bardzo podobnej sytuacji. Wydaje się, że wprowadzenie dodatkowego elementu w postaci zaburzeń preferencji seksualnej jest tą kroplą, która przelewa czarę goryczy.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę państwa, chciałbym, żebyśmy się dobrze wczytali w treść tego przepisu i zastanowili się, czy mamy do czynienia z nowością normatywną. Pani poseł Kempa stwierdza w swojej poprawce, że jeżeli dochodzi do przekroczenia norm zaludnienia w zakładzie karnym, wówczas można odroczyć wykonanie kary. Natomiast przepis dookreślający, który zawęża stosowanie tej normy, mówi, że nie stosujemy dobrodziejstwa odroczenia kary wobec sprawców określonej kategorii przestępstw. Chodzi tu m.in. o sprawców z zaburzeniami preferencji seksualnych.

Poseł Grzegorz Karpiński (PO):

Panie przewodniczący, tego nie ma w tej poprawce. Poprawka zgłoszona w II czytaniu dotyczy przestępstw...

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Wiem, że tego nie ma. Pytanie jest inne. Czy w przypadku, gdy poprawka jest szeroka, nie możemy zawęzić jej stosowania?

Poseł Grzegorz Karpiński (PO):

Panie przewodniczący, nie wiem, czy to jest zawężenie stosowania tego przepisu...

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Oczywiście, że to jest zawężenie stosowania. Tam mówi się, że: „sąd może odroczyć”, a w tym przypadku mówi się, że: „odroczenia nie udziela się skazanym” określonym w danym artykule, a także skazanym za przestępstwa określone w art. 197-203 k.k., czyli przestępstwa popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych. W tym przypadku zawężamy zakres poprawki zgłoszonej przez panią poseł Kempę.

Poseł Grzegorz Karpiński (PO):

Tak, panie przewodniczący, ale przestępstwa określone w art. 197-203 k.k. nie są przestępstwami, w przypadku których ustawodawca określa, że są to przestępstwa zagrożone minimalną karą pozbawienia wolności w wymiarze dwóch lat. To może być mniej. To jest zupełnie coś nowego.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Mieliśmy mało czasu, aby to sformułować. Wydawało nam się, że to oddaje intencje pani poseł. Proszę się nie koncentrować na tej pomocniczej kartce, którą państwu udostępniłem. Ona w naszym przekonaniu precyzuje to, o co chodziło pani poseł, ale w tym momencie nie jest to jeszcze propozycja wiążąca. Nie jesteśmy uprawnieni do zgłaszania poprawek. Poprawkę zgłosiła pani poseł Kempa. Nam chodzi jedynie o to, aby instytucja ograniczenia możliwości odroczenia odnosiła się jedynie do sytuacji, gdy łączna liczba osadzonych przekracza „pojemność” zakładu. Mogę się zobowiązać do tego, gdyby w Senacie taka poprawka została zgłoszona, to uzyska nasze poparcie.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Panie ministrze, wy poprzecie, a Trybunał znów nas „poszatkuje” i powie „co oni w tym Sejmie znów wymyślili”. Ja to rozumiem. Proszę państwa, wiem, że to jest pewna nowość normatywna. Chodzi o wykazanie zakresu pewnych czynów, które temu nie będą podlegać. Może być też tak, że z propozycji pani poseł Kempy z paragrafu pierwszego „wyjmiemy” tę drugą część zdania i utworzymy z tego paragraf 1a. Natomiast paragraf 1a stanie się wtedy paragrafem 1b.

Poseł Grzegorz Karpiński (PO):

Czy pan przewodniczący zechciałaby odczytać treść poprawki?

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę? Dobrze. Paragraf 1 kończyłby się słowami „zbyt ciężkie skutki”. Prawda? Tak, na tym by się kończył. „Liczba osadzonych (...)” to byłby już paragraf 1a. Paragraf 1a brzmiałby następująco: „Sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawiania wolności w wymiarze do dwóch lat... proszę?”

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Myszę, że konieczne byłoby spotkanie legislatorów sejmowych z legislatorami z ministerstwa. Sądzę, że należałoby ją przygotować wspólnie. Myszę, że to zrobią.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dobrze, ale sformułowałibyśmy to w ten sposób, że sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawiania wolności w wymiarze do dwóch lat, jeżeli liczba osadzonych w aresztach śledczych lub zakładach karnych przekracza w skali kraju ogólną pojemność zakładów. Potem byłby już paragraf 1b. Wobec tego poproszę, aby legislatorzy sejmowi i legislatorzy z ministerstwa usiedli gdzieś z boku i przygotowali brzmienie tego paragrafu. Dziękuję.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Panie przewodniczący, drugie czytanie także służy zgłaszaniu poprawek. Nie mogę się zgodzić z taką interpretacją, że my nic nie możemy zmieniać. Debatowaliśmy o tym...

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. Podzielam ten pogląd. Poprawka została zgłoszona. Dotyczyła tego przepisu. W jakiś sposób go uściślała i zawężała. Przeredagowanie tego przepisu, z uwzględnieniem art. 197 i następnych byłoby nowością. Bardzo proszę panów legislatorów, aby tam na końcu sobie usiedli i to zredagowali, a my w tym czasie przejdźmy do dalszego procedowania.

Szanowni państwo, przechodzimy do sprawozdania podkomisji dotyczącego sześciu projektów ustaw. Są wśród nich zarówno projekty rządowe, jak i poselskie. Bardzo proszę pana przewodniczącego podkomisji, pana prof. Filara, o przedstawienie w kilku zdaniach dorobku pracy podkomisji. Potem przeprowadzimy dyskusję i przejdziemy do procedowania. Proszę.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Przedstawienie dorobku pracy podkomisji będzie trudnym zadaniem, ale się postaram. Drodzy państwo, sprawozdanie podkomisji stalej leży przed państwem. Obejmuje istotę nowelizacji sześciu węzłowych ustaw. Jest to zerwanie z tradycją „robienia” ustaw „na salami”, czyli jakiś jeden kawałeczek, potem drugi itd. Efekt tego typu działań jest taki, że w kodeksie nie ma żadnej koordynacji. Kodeks jest wtedy taką szufladą, do której się wszystko wrzuca.

Szanowni państwo, pilnie pracowaliśmy. Odbiliśmy około 20 spotkań. Prosiłiśmy o opinie ekspertów. To, co napisaliśmy w tym materiale, jest efektem naszych prac. Zmiany obejmują kilkadziesiąt różnych przepisów. Nie mam nawet cienia szansy, aby teraz to państwu szczegółowo zreferować. Chcę bardzo serdecznie państwu podziękować za współpracę. Wyrażam tę nadzieję, że państwo zechcecie docenić naszą pracę. Czy nam się wszystko udało, to się dopiero okaże, ale mogę zapewnić, że się staraliśmy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dziękuję. Drodzy państwo, przechodzimy do procedowania. Czy są uwagi do tytułu ustawy? Uwag nie widzę.

Przechodzimy do art. 1. Czy są uwagi do art. 1, do zdania wstępnego? Nie ma. Czy są uwagi do pkt 1 w art. 1? Nie ma. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 2 w art. 1? Nie ma. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 3 w art. 1? Nie ma. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 4 w art. 1? Nie widzę uwag. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 5 w art. 1? Nie ma. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 6 w art. 1? Nie ma. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 7 w art. 1? Nie ma. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 8 w art. 1? Nie ma. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 9 w art. 1? Nie ma. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 10 w art. 1? Pan poseł Karpiński, proszę.

Posel Grzegorz Karpiński (PO):

To jest raczej pytanie niż uwaga. Panie przewodniczący, co podkomisja rozumie pod sformulowaniem, że „przepisów prawa cywilnego o możliwości zasądzenia renty nie stosuje się”? Co sąd ma wtedy stosować?

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

To jest postępowanie karne. Tutaj nie mamy do czynienia z odszkodowaniem cywilnym.

Posel Marian Filar (DKP_SD):

Są to regulacje przewidziane w prawie karnym. Oczywiście nie wyłącza to możliwości prowadzenia innego postępowania, jeżeli zajdzie taka okoliczność.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Czy pan poseł uczestniczył w pracach podkomisji ds. prawa karnego?

Posel Grzegorz Karpiński (PO):

Nie.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Szkoda. Gdyby pan uczestniczył w posiedzeniach Komisji, teraz nie zadawałby pan pytań. Dobrze, ta kwestia została wyjaśniona. Czy ktoś jeszcze ma jakieś uwagi? Nie widzę. Stwierdzam, że pkt 10 został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 11? Nie widzę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 12? Nie widzę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 13? Proszę, pan Andrzej Martuszewicz, przewodniczący Krajowej Rady Kuratorów.

Przewodniczący Krajowej Rady Kuratorów Andrzej Martuszewicz:

Panie przewodniczący. Szanowna Komisjo. W pierwszej kolejności chciałem serdecznie podziękować za możliwość uczestniczenia w pracach podkomisji. Chciałbym podziękować panu przewodniczącemu Filarowi za wspaniałą intelektualną grę, która nas wszystkich bardzo wiele nauczyła. Dziękuję serdecznie paniom i panom posłom za okazaną życzliwość. Dziękuję także Ministrowi Sprawiedliwości za zmiany, które zostały wprowadzone w trakcie prac tej Komisji.

Chciałbym także prosić o powrót do art. 58 i zastanowienie się nad nim. Chcielibyśmy prosić o przywrócenie § 2a, który brzmiałby następująco: „Kary ograniczenia wolności związanej z obowiązkiem, o którym mowa w art. 35 § 1, nie orzeka się, jeżeli stan zdrowia oskarżonego lub jego właściwości i warunki osobiste uzasadniają przekonanie, że oskarżony nie wykona tego obowiązku.” Wówczas § 3 otrzymałby następujące brzmienie: „jeżeli przestępstwo jest zagrożone karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 5 lat, sąd może orzec zamiast kary pozbawienia wolności grzywnę albo karę ograniczenia wolności do lat 2, w szczególności jeżeli orzeka równocześnie środek karny. Karę ograniczenia wolności orzeka się w miesiącach i latach.”

Panie przewodniczący. Wysoka Komisjo. Chciałbym powiedzieć, że w wypadku kary grzywny taki przepis już funkcjonuje. Doświadczenia kuratorów za tym przemawiają. Jeździłem ostatnio po Polsce i sprawdzałem ilości orzeczonych kar ograniczenia wolności, w przypadku gdy skazany ze względu na stan zdrowia nie powinien tej kary odbywać. W postępowaniu nakazowym sędziowie nie widzą oskarżonego, a w dalszej fazie postępowania skazanego. Powoduje to, że bardzo często orzekają kary, pomimo ciężkiego kalectwa oskarżonego. Powoduje to, że kurator na wiele miesięcy zostaje terapeutą takiego skazanego.

Wysoka Komisjo, chciałbym zaznaczyć, że spraw tego typu jest od 10 do 20% w zależności od zespołu. Wynika z tego, że nie są to sprawy incydentalne. Jeżeli dobrze pamiętam, pan minister popierał tę poprawkę. Są to bardzo ważne zmiany, które będą miały wpływ na wykonywanie obowiązków przez kuratorów. Zależy nam, żeby wykonywać te obowiązki sprawnie. Brak tego przepisu znacznie utrudnia nam sprawne wykonywanie tych obowiązków. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dziękuję bardzo. Prawda jest taka, że te artykuły były przedmiotem rządowej inicjatywy ustawodawczej. Podkomisja nie przyjęła tej inicjatyw. Stało się tak m.in. na skutek sugestii niektórych zaproszonych gości. Rozumiem, że kuratorzy uważają, iż ten przepis powinien wrócić do tej nowelizacji. Ten przepis w jednoznaczny sposób będzie wskazywał sadowi, kiedy tej kary ograniczenia wolności nie należy orzekać. Bardzo proszę, pan minister Wrona.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Oczywiście popieram to, o czym mówił pan przewodniczący. Rzeczywiście był to przedmiot inicjatywy rządowej. Nie ma sensu orzekać tej kary w sytuacjach, gdy ona jest całkowicie nieracjonalna ze względu na sytuację oskarżonego. Jednak dla mnie ważniejsza jest kwestia związana z § 3. Jedną z głównych intencji projektu dotyczącego przepisów karnych było rozszerzenie możliwości stosowania kary ograniczenia wolności. To był bardzo ważny motyw tej nowelizacji. Dlatego bardzo bym prosił Komisję o pochylenie się nad tym problemem i zachowanie § 3, który przewiduje, że taka kara ograniczenia wolności orzeczona zamiast kary pozbawienia wolności, może wynosić nie rok, ale nawet do 2 lat. To jest bardzo ważne, ponieważ to rozszerza możliwość stosowania kary ograniczenia wolności.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tej sprawie? Jeżeli nie ma więcej uwag, to za państwa zgodą proponujemy przywrócenie tego przepisu. Czy to trzeba zgłaszać w formie poprawki?

Legislator Piotr Podczaski:

Trzeba.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. W związku z tym zgłaszam poprawkę polegającą na przywróceniu treści art. 58 § 2a, § 3 oraz na uchyleniu w pkt c) § 4 w dotychczasowej rządowej wersji.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Komisja przyjęła poprawkę. Czyli pkt 13 mamy załatwiony.

Czy są uwagi do pkt 14? Nie widzę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 15? Nie widzę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 16? Nie widzę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 17? Nie widzę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 18? Nie widzę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 19? Nie widzę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 20? Nie widzę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 21? Bardzo proszę, panie mecenasie.

Legislator Piotr Podczaski:

Panie przewodniczący. Szanowna Komisjo. Proponujemy zmianę w pkt 21 do art. 93. Jest to zmiana o charakterze językowym. Proponujemy, aby po wyrazach „preferencji seksualnych” wstawić myślnik. Chcemy, aby przed wyrazami „także lekarza” wstawić myślnik.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

W tej kwestii głos chciałby zabrać pan profesor Marian Filar.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

Droży państwo, mamy tutaj do czynienia ze znacznie bardziej złożonym zagadnieniem. Chodzi o to, że seksuolog kojarzy się nam z lekarzem. Tymczasem w Polsce kwalifikacje seksuologa posiadają także przedstawiciele innych zawodów. Przykładem mogą być psychologowie. Mam nadzieję, że pan profesor Lew-Starowicz poprze mnie w tym twierdzeniu. Nie wiem, czy tak jest naprawdę, ale w moim przekonaniu w tej „seksuologicznej rodzinie” tych seksuologów jest więcej niż lekarzy. Jeżeli pozostawimy formułę „lekarza seksuologa”, to automatycznie wyłączymy z możliwości orzekania wszystkich seksuologów niemających wykształcenia lekarskiego. Nie ma w Polsce kierunku stu-

diów, który dawałby dyplom magistra seksuologii. Proszę państwa, w stosownym czasie przedstawię poprawkę. Będzie ona polegała na skreśleniu ze zwrotu „lekarza seksuologa” zwrotu „lekarza”. Trzeba to zmienić we wszystkich przepisach, w których występuje taki zwrot. Ta poprawka nie oznacza, że chcemy pominąć lekarzy. Chodzi o to, aby seksuolodzy mogli być zarówno lekarzami, jak i psychologami. W Polsce jest więcej seksuologów z wykształceniem psychologicznym niż lekarskim. Chodzi o skreślenie wyrazu „lekarza”. Wówczas będziemy mieli jedynie „także seksuologa”.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dobrze. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. Propozycja pana mecenasa jest następująca: „w sprawach osób z zaburzeniami preferencji seksualnych – a także seksuologa”.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Na sali jest pan profesor Lew-Starowicz. Czy moglibyśmy skorzystać z jego wiedzy?

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Oczywiście. Proszę, panie profesorze.

Krajowy konsultant w zakresie seksuologii Zbigniew Lew-Starowicz:

Panie przewodniczący. Wysoka Komisjo. Należy się zastanowić, kto powinien występować w charakterze eksperta w zakresie zaburzeń preferencji seksualnych. Oczywiście jestem za tym, aby to był lekarz seksuolog, który ma odpowiednią specjalizację. Tych jest w całej Polsce około kilkudziesięciu. Zdarza się, że w niektórych sądach orzekają również psychologowie, którzy są członkami Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego. Oni zdobywają tam różne certyfikaty. Ich jest znacznie więcej niż lekarzy. W moim przekonaniu optymalnym rozwiązaniem byłoby badanie takiej osoby przez lekarza, ponieważ sądy bardzo często kwestionują opinie wydane przez biegłych psychologów. Dzieje się tak, ponieważ psycholog nie może zbadać ciała. Biegły psycholog nie stwierdzi, czy oskarżony ma stulejkę. On nie może niczego dotknąć. Biegły psycholog ogranicza się jedynie do psychiki. Osobiście wolałbym, aby w tych sprawach orzekali lekarze seksuolodzy. Konieczne jest wykształcenie większej liczby lekarzy seksuologów, ale to już leży w gestii Ministerstwa Zdrowia.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Panie profesorze, rozumiem, że obstaje pan przy tym, aby opinie wydawał lekarz seksuolog, a nie seksuolog.

Krajowy konsultant w zakresie seksuologii Zbigniew Lew-Starowicz:

Tak, chodzi mi o lekarza seksuologa. Proszę państwa, mam bardzo duży problem z tymi ekspertyzami, ponieważ sądy i prokuratury przesyłają do mnie opinie wydawane przez seksuologów niebędących lekarzami. W tych ekspertyzach jest bardzo dużo błędów. Seksuologami w sądach są biolodzy lub pedagodzy po kursie seksuologii społecznej. Obecnie namnożyło się nam bardzo dużo seksuologów różnego typu. Osobiście wolałbym, żeby to byli lekarze seksuolodzy. Jeżeli powstaną odpowiednie kierunki na studiach, to może będziemy kiedyś mieli magistrów seksuologów. Na razie jednak nie mamy takich możliwości. W związku z tym wolałbym, żeby to był lekarz seksuolog.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan profesor Filar.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

Drody państwo, my nie eliminujemy lekarza z procesu orzekania. Sąd powoła biegłego takiego jakiego będzie chciał. Jeżeli będzie chciał powołać biegłego od ciała, to powoła lekarza. Jeżeli dobrze pamiętam, to seks nie tkwi poniżej pasa, tylko powyżej. Seks tkwi w głowie, a niekoniecznie w stulejce.

Krajowy konsultant w zakresie seksuologii Zbigniew Lew-Starowicz:

Lecz to może być przyczyna gwałtu.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

Właśnie. Jednak sąd może zrobić, co chce. Panie profesorze, jeżeli ograniczymy ten przepis jedynie do lekarzy, to rozpętamy w Polsce wojnę. Sąd jest mądry i powoła sobie takie biegłego, jakiego będzie chciał. Jeżeli problem będzie dotyczył tego, co znajduje się poniżej pasa, to sąd powoła lekarza. Z kolei gdy problem będzie dotyczył tego, co jest na górze, to można powołać psychologa. Nie unikniemy wojny polsko – polskiej pod żadną flagą.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Panie profesorze, taka wojna mnie nie przeraża. Problem leży gdzie indziej. Pan profesor powiedział, że obecnie mamy kilkudziesięciu lekarzy seksuologów. Trzeba się zastanowić, czy tych kilkudziesięciu lekarzy seksuologów jest w stanie obsłużyć wszystkie sądy. To po pierwsze. Po drugie, pan profesor stwierdził, że wśród pozostałych seksuologów niebędących lekarzami mamy m.in. nauczycieli oraz przedstawicieli innych profesji. W istocie rzeczy oni mogą w pewnej materii wydać tę opinię. Natomiast lekarz seksuolog wyda pełną opinię. Ta opinia będzie dotyczyła zarówno ciała, jak i umysłu. Rozumiem to właśnie w taki sposób.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

To ginekolog będzie się zajmował umysłem?

Krajowy konsultant w zakresie seksuologii Zbigniew Lew-Starowicz:

Moment, wiem, do czego pan pije. Wśród tych 111 seksuologów jest rzeczywiście 41 ginekologów i 52 psychiatrów. Ale ginekolog, żeby zostać seksuologiem, musi odbyć dwa lata bardzo intensywnego szkolenia seksuologii. Następnie po tych dwóch latach zdaje on egzamin państwowy. Natomiast sądy powołują jako biegłego magistra biologii, który zaraz po studiach poszedł na kurs seksuologii społecznej i teraz jest biegłym. Chodzi właśnie o to. Natomiast możemy to zrobić, tak jak jest to zrobione w niektórych krajach zachodnich. Tam seksuologiem może być osoba, która posiada certyfikat biegłego seksuologa. Na razie u nas nie istnieją rozwiązania tego typu.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę państwa, reasumując, propozycja pana profesora Filara polega na wykreśleniu z tego przepisu wyrazu „lekarza” i pozostawieniu szeroko rozumianego słowa „seksuolog”, czyli osoby, która zajmuje się tym z powołania i ma zacięcie do tego zawodu.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

Panie przewodniczący, nie chodzi o osobę, która zajmuje się tym z powołania, ale osobę, która ma odpowiednie kwalifikacje.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dobrze, rozumiem. Proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Bardzo dziękuję za tę dyskusję i za wyłożenie nam tego zagadnienia przez pana profesora. Chciałbym jednak zwrócić uwagę, że przepis w obecnym brzmieniu przewiduje zawsze udział lekarzy psychiatrów. Rozumiem przez to, że ten lekarz psychiatra może zbadać ciało oraz sprawdzić te uwarunkowania somatyczne. Seksuolog, który będzie brał udział w badaniu, będzie wiedział, czy ma do czynienia ze stulejką, bądź jakimkolwiek innym zaburzeniem.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Panie ministrze, psychiatra chyba się tym nie zajmuje.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Rozumiem. W takim razie pozostawiam tę kwestię do rozpoznania.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę, pan poseł Chmielewski.

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Wydaje mi się, że dotykamy materii, która jest bardzo istotna z punktu widzenia spraw, o jakich mówimy. My dyskutujemy o sprawach karnych. Konieczne jest zachowanie dbałości, aby ten wyrok był jak najbardziej prawidłowy. Ta dbałość zmusza nas do mówienia w tym przypadku o lekarzu seksuologu. Przy całym szacunku do pana profesora Lwa-Starowicza uważam, że powinniśmy zachować w tej sprawie dużą ostrożność.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

W takim razie nie będę się przy tym upierał, bo widzę, jakie będą tego rezultaty. Pięknie polec to nie jest w moim stylu. Chciałbym jednak zaznaczyć, że przedstawiciele Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego przysłali do mnie w tej sprawie pismo. Mówię o tym, ponieważ nie chcę, żeby ktoś pomyślał, że sam to sobie wymyśliłem. Na tym dokumencie są m.in. podpisy pana Czernikiewicza, przewodniczącego sekcji nauk medycznych, oraz jeżeli mnie wzrok nie myli, podpis prezesa, konsultanta krajowego w zakresie seksuologii, pana profesora Lwa-Starowicza. Przedstawiciele tego Towarzystwa piszą, że psychologowie powinni wydawać opinie jako biegli seksuolodzy. Ponadto piszą, że sąd powinien powoływać biegłego seksuologa rekomendowanego przez Polskie Towarzystwo Seksuologiczne. Ja bym się już tego nie trzymał, bo tutaj mamy do czynienia z tworzeniem jakiegoś typu organizacji. Ale możemy sobie odpuścić to Polskie Towarzystwo Seksuologiczne. Ten pomysł rekomenduje pan Lew-Starowicz.

Krajowy konsultant w zakresie seksuologii Zbigniew Lew-Starowicz:

Już tłumaczę, o co tutaj chodziło. Mianowicie specjalizuję się w zakresie seksuologii sądowej 25 psychologów, którzy są członkami Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego. Należą oni do sekcji seksuologii sądowej. Jest to grupa ekspertów, która mogłaby opracowywać opinie sądowo-seksuologiczne. Ja wystąpiłem w imieniu tej grupy jako prezes Towarzystwa. Proszę państwa, bywa czasami tak, że zachodzi sprzeczność ról. Jako prezes Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego popieram ich starania o możliwość opracowywania tych opinii. Jednak jako uczestnik Komisji występuję w roli konsultanta krajowego i po przeanalizowaniu wszystkich głosów za i przeciw wolałbym, aby te opinie opracowywali lekarze seksuolodzy.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

W tej sytuacji wycofuję się z tej poprawki. Natomiast to, co będzie się działo w środowisku seksuologów, jest na głowie pana profesora.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem, że w tym punkcie pozostało nam jedynie dodanie myślnika. Nie musimy tego zgłaszać jako poprawki. Dobrze. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 21.

Czy są uwagi do pkt 22? Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Piotr Podczaski:

Mamy tutaj poprawkę o podobnym charakterze. W pkt 22 w § 1 mamy przedostatnie zdanie, które brzmi następująco: „(...) w tym w szczególności poprzez obniżenie jego zaburzonego popędu seksualnego.” Wolelibyśmy, żeby to zdanie brzmiało w następujący sposób: „w tym w szczególności poprzez obniżenie zaburzonego popędu seksualnego sprawcy.” Wyraz „jego” nieco rozmywa nam to znaczenie.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Czy strona rządowa wyraża zgodę na tę poprawkę?

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Tak, zgadzamy się na tę poprawkę.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Czy są jeszcze jakieś poprawki do pkt 22?

Legislator Piotr Podczaski:

Mamy jeszcze poprawkę do lit. d) w pkt 22. Zgodnie z tym, o co poprosiliście państwo na ostatnim posiedzeniu podkomisji, dokonaliśmy sprawdzenia tych przepisów pod względem interpunkcji. Konkretnie dokonali tego nasi językoznawcy. W związku z tym w lit.

d) w § 2 proponujemy skreślenie przecinka przed wyrazem „określonego”. To samo proponujemy zrobić w § 2a i § 2b.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proponujecie skreślić przecinek?

Legislator Piotr Podczaski:

Tak, proponujemy skreślić przecinek przed wyrazem „określonego” w § 2a i § 2b.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. Czy jest zgoda na przyjęcie tych poprawek? Rozumiem, że tak. Dziękuję.

Czy są uwagi do pkt 23? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 24? Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Piotr Podczaski:

W tym przepisie proponujemy dodać dwa przecinki w § 1. Proponujemy dodać przecinki po wyrazach „w trakcie czynności seksualnej” przed wyrazem „używając” i po wyrazie „podstępu”. Dzięki temu zdanie „używając w tym celu wobec niego przemoc groźby bezprawnej lub podstępu,(...)” było zdaniem wtrąconym oddzielonym przecinkami.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Czyli to zdanie będzie brzmiało następująco: „w trakcie czynności seksualnej, używając...

Legislator Piotr Podczaski:

„używając w tym celu wobec niego przemoc groźby bezprawnej lub podstępu”.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Ale tutaj był przecinek.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Nie, panie przewodniczący. Rząd akceptuje tę poprawkę.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dobrze, dziękuję bardzo. Komisja przyjęła pkt 24.

Czy są uwagi do pkt 25? Chodzi o art. 197 § 3 k.k. Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 26? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 27? Dotyczy on art. 212 k.k. Proszę, pan profesor Filar.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

Droży państwo, w tym przypadku będę składał poprawkę, ponieważ uważam, że jest ona istotna. Chodzi o przestępstwo pomówienia. Poprosiliśmy w tej kwestii o opinię dwóch ekspertów. W moim przekonaniu są to najbardziej kompetentni eksperci, jeżeli chodzi o ten typ przestępstw. Mam na myśli pana profesora Kuleszę i pana profesora Kardasa. Obaj dysponują ogromnym dorobkiem piśmienniczym na temat tego typu przestępstw. Stoją oni na stanowisku, że w aktualnej formie czyn opisany w art. 212 k.k. jest swoistego rodzaju uproszczeniem. W tym artykule przyjmujemy, że za przestępstwo pomówienia innej osoby grozi jedynie kara grzywny lub kara ograniczenia wolności. Art. 212 k.k. nie przewiduje za to przestępstwo kary pozbawienia wolności. Na to jest zgoda. Wiąże się to z pewną polityką kryminalną polegającą na niezamykaniu ludzi wtedy, kiedy nie trzeba i wykorzystaniu tych środków do innych celów.

Przy okazji tych działań pominęliśmy dotychczasowy przepis opisujący postać kwalifikowana tego czynu. Chodzi o pomówienie za pośrednictwem środków masowego przekazu. Wrzuciliśmy wszystko do jednego worka w postaci § 1. Tymczasem eksperci mówią co następuje. Z punktu widzenia ciężkości tego przestępstwa istnieje zasadnicza różnica pomiędzy tym, czy pomówienie przybiera formę powiedzenia jednej pani lub panu w kolejce, że dana pani lub pan źle się prowadzi, a tym kiedy ta informacja zostaje podana przez dużą stację telewizyjną. Wówczas siła oddziaływania takiego pomówienia przekazana przez środki masowego przekazu jest nieporównywalnie większa niż zwykłe pomówienie bez udziału mediów.

Nie sędę, abym musiał przekonywać państwa do tej teorii. Pominięcie w takim przypadku możliwości orzeczenia kary pozbawienia wolności jest błędem. Oczywiście ta kara powinna mieć niższy wymiar niż poprzednio i nie powinno się jej stosować jako reguły. Jednak gdzieś w tle ta kara musi istnieć. Przecież tutaj chodzi o dziennikarzy. Wszyscy pamiętamy namioty telewizyjne pod Sejmem. To wygląda spektakularnie, ale nie możemy za bardzo im ulegać. Jeżeli ktoś chce mieć czwartą władzę, to musi mieć także czwartą odpowiedzialność. Nie może być tak, że wielka stacja telewizyjna ponosi taką samą odpowiedzialność jak pani Kowalska, która na rynku szepcze Malinowskiemu do ucha. Krótko mówiąc, eksperci stoją na stanowisku, że należy przywrócić postać kwalifikowaną tego przestępstwa. Ja również stoję na takim stanowisku i chcę wnieść taką poprawkę. Brzmi ona następująco: „jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania się podlega grzywnie, ograniczeniu wolności lub pozbawieniu wolności do roku.” Czyli ograniczamy tę sankcję do połowy. Obecnie to przestępstwo jest zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 2. My ograniczamy tę karę do połowy, żeby podkreślić, że to nie jest apel do sądów o zamykanie dziennikarzy, tylko że jest to apel do dziennikarzy, aby wykazywali więcej troski wobec tego, o czym mówią. Istnieje na świecie taki drobiazg jak godność człowieka. Niestety ten drobiazg jest coraz niżej ceniony. Nie możemy zlekceważyć tej wartości. Godność naruszana za pomocą środków masowego komunikowania się doznaje o wiele większego szwanku niż godność naruszana w kolejce w sklepie. W związku z tym chciałbym złożyć poprawkę o następującej treści: „jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania się, podlega grzywnie, ograniczeniu wolności lub pozbawieniu wolności do roku.”

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

A więc będzie to przywrócenie dotychczas obowiązującego przepisu.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

Wymiar kary będzie o połowę niższy. Chcę, żeby to był wyraźny sygnał, że nie jesteśmy żądni krwi, tylko chcemy pokazać, że godność człowieka również zasługuje na ochronę, zwłaszcza że jest boleśnie naruszana.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Rozumiem wszystkie przedstawione racje. Pan profesor wyłożył nam ten problem bardzo przekonująco. Jednak chcę zwrócić uwagę, że istotnym elementem debaty publicznej wokół art. 212 jest kwestia kary pozbawienia wolności. Ciągłe stawia się Polsce zarzuty, że my przewidujemy wsadzanie dziennikarzy do więzienia za to, że coś napiszą. Przygotowując ten projekt, chcieliśmy uchylić tę dyskusję i tym się kierowaliśmy. Pan profesor Kardas proponuje rozwarstwienie tego zagadnienia. Powiem szczerze, że jestem zdziwiony tą opinią. Fakt, że proponuje się zróżnicowanie odpowiedzialności w przypadku posługiwania się środkami masowego przekazu jest jeszcze uzasadniony. Mamy tu nawet pewną propozycję, która pozwoli na zachowanie różnicy pomiędzy pomówieniem zwykłym a pomówieniem za pomocą środków masowego przekazu. Jednak musimy zrezygnować z kary pozbawienia wolności. Chciałbym państwu przypomnieć wczorajszą debatę, podczas której rząd negatywnie zaopiniował projekt poselski, który przewidywał bardzo daleko idące rozwiązania, polegające na uchyleniu artykułów od 212 do 216. W debacie publicznej zgłaszane są postulaty, które idą tak daleko. Myślę, że rozsądnym rozwiązaniem, które może rozwiązać ten problem, jest zrezygnowanie kary pozbawienia wolności. Wówczas w art. 215 można by było dodać zdanie, zgodnie z którym, gdyby to przestępstwo zostało popełnione przy użyciu środków masowego przekazu, sąd na wniosek pokrzywdzonego nakazuje podanie wyroku do publicznej wiadomości. Byłoby to zwrócenie uwagi na wagę pomówienia przy użyciu środków masowego przekazu, ale nie poprzez karę pozbawienia wolności.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dziękuję. Proszę, panie profesorze.

Stały ekspert Komisji Piotr Kruszyński:

Panie przewodniczący. Szanowni państwo. Tak się składa, że bardzo rzadko zgadzam się z panem ministrem, a najczęściej zgadzam się z moim przyjacielem, panem profesorem Filarem. Niestety, tym razem role się odwróca. W tym przypadku zgadzam się z panem ministrem, ale nie dlatego, że cenię go, czy lubię bardziej niż pana profesora, tylko dlatego, że te argumenty mnie przekonują. Przeczytałem opinie profesora Kuleszy i profesora Kardasa. Bardzo cenię tych specjalistów z zakresu prawa karnego, ale to nie znaczy, że muszę się z nimi zgadzać. Muszę powiedzieć, że opinia pana profesora Kuleszy idzie bardzo daleko. Pan profesor uważa, że kara pozbawienia wolności powinna być orzekana nawet za to niekwalifikowane zniesławienie. Z tym się zupełnie nie można zgodzić. Generalnie uważam, że pan minister trafił w sedno problemu. Nie jest dobrze, gdy próbuje się tu wprowadzić karę pozbawienia wolności. To jest pożywka dla hasła „więzienie za słowa”. Panie profesorze, nie chodzi o to, że ustawodawca ma się ugiąć pod żądaniami dziennikarzy. Chcę zaznaczyć, że nawet gdyby w art. 212 § 1 pozostało obecne sformułowanie, to w przypadku skazania pani Kowalskiej i tego dziennikarza grzywna nie będzie taka sama. Proszę państwa, grzywna może być zasądzona w różnym wymiarze. Ustalono odpowiednie granice przy wymierzaniu kary grzywny. Przy całym szacunku dla pana profesora muszę stwierdzić, że to nie jest trafna propozycja. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dziękuję. Proszę, pan poseł Chmielewski.

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Myślę, że powinniśmy pamiętać o jeszcze jednym elemencie. On jest tak samo ważny jak prawo karne. Poprzednio podnosiłem wagę prawa karnego. Mamy również prawo cywilne, które pozwala osobie dotkniętej bezprawnością działania środków masowego przekazu na wystąpienie z pozwem o odszkodowanie. Taka osoba powinna z pełną świadomością wystąpić o wysokie odszkodowanie, które będzie bardzo dokuczliwe. W moim przekonaniu, po takim działaniu środki masowego przekazu zrozumieją, że źle działają. Kara za słowo jest czymś, co faktycznie może nas cofnąć do początków XX wieku. Oby takich ruchów było jak najmniej. Podanie wyroku do publicznej wiadomości również spełnia rolę, o której myśleli nasi eksperci. Myślę jednak, że odszkodowanie na gruncie prawa cywilnego spełni swoją rolę dużo lepiej.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę, panie profesorze.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

Drodzy państwo, trzeba zakończyć tę dyskusję, ponieważ ona przechodzi na inny grunt. Nie chciałbym do tego doprowadzić. Pan profesor Kruszyński miał już dylemat, czy bardziej lubi mnie, czy może pana ministra. W jednej z antycznych komedii Antyгона pytana przez Kreona, czy rozumie pewną sprawę mówi tak: Kreonie, ja tu nie jestem po to, żeby zrozumieć. Ja jestem po to, żeby umrzeć. Ja mówię nie i składam poprawkę na ręce pana przewodniczącego.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Panie pośle, ale proszę nie umierać.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

Mam świadomość, że poległem przy tej poprawce.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Panie pośle, ja pana popieram. Będę za tym głosował obiema rękami. Z racji tego, że jestem przewodniczącym, pozwolę sobie wygłosić na ten temat kilka zdań. Przede wszystkim chciałbym powiedzieć, że nie przekonują mnie argumenty pana ministra i pana profesora Kruszyńskiego. Proszę państwa, Kodeks karny musi się charakteryzować wewnętrzną spójnością. Z kolei my doprowadzamy do asymetrii. W art. 216 zwykła zniewaga dokonana za pomocą środków masowego przekazu jest zagrożona karą pozbawienia wolności. Natomiast zniesławienie może zabić człowieka. To nie jest zwykła

zniewaga, polegająca na tym, że ja powiem o kimś, że on jest taki i owaki. Zniesławienie może przynieść znacznie gorsze skutki. Nie rozumiem, dlaczego ten rodzaj przestępstwa ma być zwolniony od pozbawienia wolności. Komisja kodyfikacyjna stale narzeka, że wprowadzamy cząstkowe nowelizacje Kodeksu karnego, które powodują powstawanie asymetrii.

Chciałbym jeszcze odnieść się do tego, o czym wspomniał pan profesor Filar. My mamy tutaj do czynienia z dwoma różnymi czynami. To że ustawodawca przewidział § 1 i § 2 jako kwalifikowany typ przestępstwa, to miało jakiś sens. Jak sąsiad na ulicy powie do drugiego sąsiada co o nim myśli, to mamy tutaj do czynienia z inną sytuacją niż wtedy, gdy zrobi to samo za pomocą środków masowego przekazu. Mamy tutaj do czynienia z zupełnie inną siłą rażenia. Proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Ma pan rację. Siła rażenia jest inna, ale prasa w demokratycznym państwie pełni bardzo ważną funkcję. Jak sąsiad powie coś sąsiadowi, to on nie realizuje żadnej istotnej funkcji publicznej. Z kolei prasa ją realizuje i my musimy o tym pamiętać. Poza tym uchylenie kary pozbawienia wolności w § 1 i pozostawienie jej dla dziennikarzy będzie bardzo złym sygnałem. Jestem przekonany, że zostanie to bardzo źle odebrane przez wolne media.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem to, panie ministrze, ale my nie jesteśmy tutaj, aby podlizywać się mediom. Proszę, pan Piotr Kruszyński.

Stały ekspert Komisji Piotr Kruszyński:

Proszę państwa, w moim przekonaniu mamy tutaj do czynienia z pozornym sporem. Przecież w praktyce ta kara nie jest orzekana. Ale to tym gorzej. Znowu muszę zgodzić się z panem ministrem Wroną. Ta zmiana na pewno nie będzie dobrze przyjęta. Razi mnie słowo „grozi więzienie”. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Profesor Filar zgłosił poprawkę do art. 212 § 2. Treść tej poprawki jest następująca: „jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania się podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do roku.” Dotychczasowy § 2 staje się § 3, a dotychczasowy § 3 staje się § 4.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał. Dziękuję. Przy 4 głosach za, 3 przeciwnych i braku głosów wstrzymujących poprawka została przyjęta.

Czy są uwagi do pkt 28? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 29? Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Piotr Podczaski:

Trochę przegapiliśmy sprawę. Chcielibyśmy wrócić do pkt 26. W § 2 po wyrazach „treści pornograficzne” mamy przecinek, a następnie literę „i”. Generalnie przed „i” nie stawia się przecinków, dlatego proponujemy skreślić ten przecinek.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 26.

Czy są uwagi do pkt 29? Proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Chciałbym zwrócić uwagę, że w związku z tą poprawką, o którą pan przewodniczący walczył, konieczna będzie zmiana art. 213 § 2, który obecnie odnosi się do art. 211 § 1. Tymczasem powinien się odnosić do art. 211 § 1 i § 2. To po pierwsze. Po drugie, chciałbym zwrócić uwagę, że jest propozycja senacka dotycząca ograniczenia tego kontratypu. Prosiłbym, aby pan naczelnik przytoczył treść tego przepisu. Wydaje mi się, że jest to propozycja godna rozważenia. Myślę, że można ją przyjąć.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Chodzi panu o propozycję senacką?

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Tak. Jeżeli jej nie przyjmiemy, wówczas zderzymy się z projektem senackim i znowu będziemy grzebać w tym samym przepisie.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

A ten projekt wpłynął już do Sejmu?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Szanowni państwo, to jest druk senacki o numerze 369. Ten druk 20 listopada 2008 roku został skierowany do marszałka Senatu. Wydaje mi się, że ten druk już wpłynął do Sejmu.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Szanowni państwo, na razie ten projekt nie wpłynął do Sejmu. Mam doświadczenie w tym zakresie. Senat nie rezygnuje ze swoich projektów. Wielokrotnie próbowałem powstrzymać Senat przed złożeniem projektu, argumentując, że przedstawiono propozycję rządową. Jak Senat zacznie prace nad projektem, to zawsze go przedstawia.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Szanowni państwo, art. 213 § 2, który pan minister chciałby poprzeć, brzmi następująco: „nie popełnia przestępstwa określonego w art. 211 § 1 lub § 2 kto publicznie podnosi lub rozgłasza prawdziwy zarzut: 1. dotyczący postępowania osoby pełniącej funkcję publiczną lub 2. służący obronie społecznie uzasadnionego interesu. Jeżeli zarzut dotyczy życia prywatnego lub rodzinnego, dowód prawdy może być przeprowadzony tylko wtedy, gdy zarzut ma zapobiec niebezpieczeństwu dla życia lub zdrowia człowieka albo demoralizacji nieletniego.” Takie ujęcie przepisu w całości realizuje wskazania wynikające z wyroku Trybunału Konstytucyjnego, ponieważ kryterium prawdziwości czyni wyłącznym kontratypem w odniesieniu do osoby pełniącej funkcję publiczną. W odniesieniu do osoby prywatnej nadal będzie konieczne wykazanie społecznie uzasadnionego interesu. Jest to wąska, ale kompletna realizacja orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Panie mecenasie, proszę sprawdzić, czy ta propozycja jest poprawna pod względem redakcyjnym. Rozumiem, że tak. Dziękuję. Pan poseł Chmielewski składa poprawkę do pkt 28 w wersji zaproponowanej, którą przytoczył pan prokurator.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Dziękuję. Stwierdzam, że Komisja przyjęła poprawkę jednomyślnie.

Czy są uwagi do pkt 29? Proszę, pan poseł Pięta.

Poseł Stanisław Pięta (PiS):

Panie przewodniczący. Szanowni państwo. Wydaje mi się, że zakres penalizacji jest ujęty zbyt szeroko i gdybyśmy przyjęli ten przepis w obecnej formie, to doszłoby do karania Bogu ducha winnych kolekcjonerów. Ludzie zbierają znaczki, pocztówki oraz militaria. To nie są szkodliwe pasje. Uważam, że one są pożyteczne. W związku z tym uważam, że powinniśmy dodać do § 3 jedno słowo. Wówczas brzmiałby on następująco: „(...) jeżeli dopuścił się tego czynu w ramach działalności edukacyjnej, naukowej lub kolekcjonerskiej(...)”. Wówczas sprawa byłaby załatwiona.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. Chodzi o wprowadzenie kontratypu. Jeżeli państwo pozwolicie, to proponowałbym, aby ten przepis brzmiał następująco: „(...) w ramach działalności artystycznej, edukacyjnej, kolekcjonerskiej lub naukowej.” Chodzi mi o to, żeby wyeksponować tę działalność naukową. Czy tak może być? Jest zgoda ministerstwa?

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Tak, uważamy, że to dobra zmiana.

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

A wiemy, jaka jest definicja kolekcjonera?

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Tym będziemy się martwić później.

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Chodzi o to, żeby nie doszło do propagowania różnych treści.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem, ale jeżeli taki osobnik będzie miał 100 plakatów o treści faszystowskiej, to on nam nie wmówi, że to jest działalność kolekcjonerska. Jak będzie miał 1 lub 2, to nie będzie żadnych zastrzeżeń. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Piotr Podczaski:

W § 3 proponujemy dodać przecinek po wyrazach „określonego w § 2”. Ponadto proponujemy w § 4 skreślić przecinek przed wyrazami „sąd orzeka” i dodać przecinek przed wyrazem „o których”.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. Dziękuję. Proszę państwa, tę poprawkę zgłosił pan poseł Pięta, bardzo proszę o przegłosowanie poprawki dotyczącej działalności kolekcjonerskiej. Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 29.

Czy są uwagi do pkt 30? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 31? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Przechodzimy do art. 2, czyli do Kodeksu postępowania karnego. Zanim przejdziemy do tego artykułu poproszę pana posła Chmielewskiego o przejęcie funkcji przewodniczącego Komisji. W tej chwili otrzymałem telefon z Biura Marszałka, że za chwilę mam mówić na sali plenarnej o nowej ustawie o prokuraturze.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Jeżeli pan przewodniczący jest wzywany na salę, to my to rozumiemy. Mamy nadzieję, że pan wróci. Przejmując przewodnictwo Komisji, chciałbym powiedzieć, że na wniosek pani poseł Kempy powrócimy do tematyki związanej z Kodeksem karnym wykonawczym. Proszę mi powiedzieć, kto ostatecznie przedstawi tę poprawkę i jak ona będzie brzmiała? Proszę, pani poseł Kempa.

Poseł Beata Kempa (PiS):

Ostatecznie poprawka będzie miała następujące brzmienie: w art. 1 pkt 2 nadać brzmienie: „ 2) w art. 151: a) § 1otrzymuje brzmienie: „§ 1 Sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawienia wolności na okres 6 miesięcy, jeżeli natychmiastowe wykonanie kary pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny zbyt ciężkie skutki, a także jeżeli liczba osadzonych w zakładach karnych lub aresztach śledczych przekracza w skali ogólną pojemność tych zakładów.”, b) dodaje się § 1a w brzmieniu: „§ 1a. Odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności z powodu przekroczenia w skali kraju ogólnej pojemności zakładów karnych lub aresztów śledczych nie stosuje się wobec skazanego, który dopuścił się przestępstwa z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia lub orzeczono w stosunku do niego karę przekraczającą 2 lata pozbawienia wolności.”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dziękuję. Czy ktoś chce zabrać głos w tej sprawie? Proszę, pan mecenas.

Legislator Grzegorz Kozubski:

Chciałbym coś wyjaśnić, żeby nie było wątpliwości. W § 1 zwrot „a także” ma znaczenie alternatywne, czy tak?

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Tak, to musi być alternatywa.

Legislator Grzegorz Kozubski:

Zastąpienie wyrazu „a także” wyrazem „lub” rozwiałoby wszelkie wątpliwości.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Chyba lepszy byłby wyraz „albo”.

Legislator Grzegorz Kozubski:

Wyraz „a także” może sugerować, że muszą być spełnione dwa warunki. W sytuacji gdy...

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Pan mecenas ma całkowitą rację.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Czyli wstawiamy tu wyraz „albo”.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Może być też wyraz „lub”. Ja uważam, że powinniśmy wstawić tutaj słowo „lub”, bo obie te sytuacje mogą być spełnione. Panie mecenasie, czy to dobry pomysł?

Legislator Grzegorz Kozubski:

Tak, wyraz „lub” będzie lepszy.

Poseł Beata Kempa (PiS):

Szanowni państwo, podpisuję tę poprawkę.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Mam tylko jedno pytanie do § 1a. Generalnie wszystko mi się podoba, ale mamy tutaj napisane „z zastosowaniem przemocy”. Troszeczkę mi to zgrzyta. W moim przekonaniu powinno tu być „z użyciem przemocy”.

Poseł Beata Kempa (PiS):

Oczywiście, ma pan rację.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Tomasz Czech:

Zgadzam się, że powinniśmy użyć tutaj zwrotu „z użyciem przemocy”, ale wówczas będziemy mieli dwa razy „z użyciem przemocy lub groźby jej użycia”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

To chyba dobrze. Przecież używa się takich zwrotów w kodeksie.

Legislator Tomasz Czech:

W art. 115 § 3 Kodeksu karnego mamy następujące sformułowanie: „z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia”.

Poseł Beata Kempa (PiS):

Dokładnie. My też posługiwaliśmy się słowniczkiem.

Legislator Tomasz Czech:

Później w całym kodeksie mamy już zwrot „z użyciem przemocy”.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Jeżeli tak rzeczywiście jest, to dziękuję za to spostrzeżenie. Ładniej by było, gdybyśmy zastosowali zwrot „z użyciem”, ale nie będziemy łamać przyjętej konwencji językowej.

Legislator Tomasz Czech:

Ten zwrot znajduje się w jednym miejscu w Kodeksie karnym.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Ale art. 115 ma fundamentalne znaczenie. Zawarte są w nim definicje.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

W takim razie przywracamy poprzednie brzmienie § 1a. Brzmienie § 1a pozostaje bez zmian. Czy są jeszcze jakieś uwagi? Nie słyszę. Proponuję przegłosowanie tej poprawki.

Kto jest za przyjęciem poprawki przedstawionej po konsultacjach? Dziękuję. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Stwierdzam, że Komisja przyjęła poprawkę jednogłośnie.

Kto był posłem sprawozdawcą? Rozumiem, że pan Marek Ast. Ale dzisiaj go nie ma. Rozumiem, że pan poseł Ast nie sprzeciwia się byciu posłem sprawozdawcą. Pani

przewodnicząca, mam rację? Dobrze. Z racji jego nieobecności będzie mu trochę trudno przedstawić to sprawozdanie. Myślę, że gdy zapozna się z protokołem, to wszystko mu się uda. Dziękuję wszystkim za pracę nad tym projektem.

Sprawozdawcą tego projektu będzie pan poseł Marek Ast.

Proszę państwa, wracamy do sprawozdania Komisji dotyczącego Kodeksu karnego oraz pozostałych kodeksów. W naszej pracy nad sprawozdaniem doszliśmy do art. 2, który dotyczy zmian w Kodeksie postępowania karnego.

Czy są uwagi do treści art. 2 do zdania wstępnego? Nie słyszę. Stwierdzam, że zostało przyjęte.

Czy są uwagi do pkt 1? Proszę, pani prezes Agacka-Indecka.

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej Joanna Agacka-Indecka:

Panie przewodniczący, bardzo dziękuję za zaproszenie i możliwość zabrania głosu. Oba- wiałam się, że przewodniczącym nadal będzie pan poseł Kozdroń, który z pewnością odniósłby do mnie swoje pytanie w sprawie podkomisji. Moja odpowiedź zakończyłaby się jego komentarzem. Szkoda. Pozwolę sobie jednak zabrać głos w sprawie art. 88. Ten przepis wracał wielokrotnie podczas prac w czasie poprzedniej kadencji Sejmu. Wów- czas mieliśmy do czynienia z bardzo burzliwą i emocjonalną dyskusją na temat zawo- dów prawniczych i ich dalszych losów. Od dwóch lat mówimy o standardach wykony- wania zawodu. Dyskusja koncentruje się na bardzo konkretnych kwestiach. Minister Sprawiedliwości również ma swoje plany. Podstawową kwestią, którą chciałabym pod- dać pod rozwagę Wysokiej Komisji jest to, że nadal, w niezmiennym kształcie, funk- cjonuje ustawa Prawo o adwokaturze i ustawa o radcach prawnych. Konkretnie chodzi o kwestię wykonywania praktyki indywidualnej, bądź w stosunku pracy. Jak wiadomo, w ustawie Prawo o adwokaturze zawarty jest zakaz wykonywania stosunku pracy. Z ko- lei w ustawie o radcach prawnych takiego zakazu już nie ma.

Ponadto, coraz częściej mamy do czynienia z praktyką polegającą na tym, że radco- wie prawni będący w stosunku pracy otwierają prywatne kancelarie. Wydawało mi się, że zostanie to załatwione w pracach rządowych na ten temat, które mają być zwień- czone projektami jesiennymi dotyczącymi m.in. państwowych egzaminów prawniczych oraz kwestii połączenia zawodów. W trakcie tych prac pojawiła się jedna myśl, co do której panowała pełna zgoda niezależnie od podziałów. Chodziło o to, że osoba, która pozostaje w stosunku pracy nie może wykonywać świadczenia pomocy prawnej na rzecz osób indywidualnych. Jest to niezgodne także z międzynarodowymi standardami w tym zakresie. Tam, gdzie mamy do czynienia z jednolitymi zawodami prawniczymi, mamy bardzo jasny podział. Stowarzyszenie Rad Adwokatów Europejskich (CCBE) bardzo wy- raźnie podkreśla, że jednym z walorów indywidualnej praktyki jest niezależność i nie- dopuszczalna jest sytuacja, w której ten sam prawnik wykonywałby pracę w stosunku pracy wobec kogokolwiek i jednocześnie obsługiwał indywidualne jednostki. Na polskim rynku świadczenia pomocy prawnej uległo to pewnemu zatarciu. Rozumiem, że usta- wy przygotowywane przez rząd zmierzają do uzyskania pewnej jasności na tym rynku. Wiem także, że dojdzie do realizacji założenia o połączeniu zawodów, to bardzo jasna bę- dzie granica pomiędzy tymi, którzy pozostają w stosunku pracy, a tymi, którzy są poza nim. Jest to niekonieczne, ponieważ może dojść do sytuacji w której radcowie prawni, którzy przecież nie są zatrudnieni wyłącznie w jednostkach obojętnych w stosunku do prawa karnego, ale także w Policji, ABW oraz w innych służbach będą doradzali indywi- dualnym klientom. Jak to zostanie wyegzekwowane, to jest kwestia samorządów oraz ich pracodawców. Niemniej takie sytuacje teoretycznie mogą się zdarzyć. One nie są zakazane przez prawo, a w szczególności przez ustawę o radcach prawnych, bo do niej się odnoszę. Pomijam pragmatyki służbowe, które łączą się z określonymi zawodami. W związku z tym wydaje się, że ten przepis wykracza poza swoistego rodzaju jasność rynku. Mówiąc o rynku świadczenia pomocy prawnej, mam na myśli to, co widzimy po- pularnie i przeciętnie. Mam jednak również na uwadze, że nie można skończyć na tym określeniu. Prawo karne, niezależnie od tego, czy mówimy o obrońcach lub pełnomoc- nikach osób pokrzywdzonych, jest prawem najbardziej wrażliwym społecznie. To w tym prawie dochodzi do przekroczenia szeregu swobód konstytucyjnych. W związku z tym

wydaje się, że tego rynku nie można traktować na zasadzie „mieć ciasteczko i zjeść ciasteczko”. Im bardziej idziemy w kierunku tych swobód i ich ochrony, tym bardziej zawężamy pole działania prawników. Oni muszą mieć więcej obowiązków. Jeżeli mówimy o tajemnicy zawodowej, to wiemy, że ktoś pozostający w stosunku pracy ma cudze akta, które nie są chronione tą tajemnicą.

Z kolei my mamy akta własne w indywidualnej praktyce. Dotyczy to nawet radców prawnych indywidualnie wykonujących zawód. Gdyby w ustawie o radcach prawnych wyróżniono dwie kategorie prawników, wówczas nie mielibyśmy wątpliwości. Ponieważ tego nie ma, zdaniem adwokatury ten przepis wyprzedza wszystkie reformy poprzez ustanowienie uprawnień, które zaburzają jasność rynku świadczenia pomocy prawnej w sprawach karnych. To było już omawiane wielokrotnie. Często te rozmowy miały bardzo emocjonalny charakter. Mówiono, że jeżeli połączenie tych zawodów okaże się niemożliwe, wówczas radcowie powinni uzyskać wszystkie uprawnienia adwokatów. W moim przekonaniu, to chyba nie o to chodzi.

To jest kwestia dyskusji między przedstawicielami poszczególnych zawodów. Tu chodzi o to, żeby w ramach procedury karnej było absolutnie jasne, że adwokat nie jest pracownikiem urzędów państwowych związanych ze ściganiem. To samo powinno dotyczyć radców prawnych. Dopóty, dopóki tego nie osiągniemy wydaje się, że przekazanie takich uprawnień jest zbyt daleko idącym krokiem. W związku z tym w imieniu samorządu adwokackiego, chciałabym prosić państwa o rozważenie pozostawienia obecnego stanu prawnego. Występuję z taką prośbą w szczególności dlatego, ponieważ już pod koniec września rozpoczynamy dyskusję na temat kształtu zawodów prawniczych. Tak przynajmniej zapewnia pan minister Czuma. Myślę, że właśnie wtedy rozstrzygną się kwestie, które są w tej ustawie. Absolutnie podzielam zdanie pana przewodniczącego, który wskazywał, żeby nie burzyć systemu poprzez wyrwkowe regulacje. Ponieważ nie ma przepisu zmieniającego ustawę o radcach prawnych, zdaniem adwokatury powinniśmy poczekać z tymi przepisami. W związku z tym chciałabym poprosić państwa o właśnie takie rozstrzygnięcie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Dziękuję bardzo. Z jednej strony wypada mi zgodzić się z poglądem, który wskazuje na konieczność precyzyjnego uregulowania w ustawie o radcach prawnych i ustawie o adwokaturze kwestii form świadczenia pomocy prawnej. Jednak z drugiej strony cała wypowiedź w ogóle nie dotyczy tego artykułu. Przecież przepis, który obecnie obowiązuje, nie określa form świadczenia pomocy prawnej przez radcę prawnego. Mam tutaj na myśli art. 88 § 3. Z treści tego paragrafu wynika, że w zakresie roszczeń majątkowych pełnomocnikiem osoby prawnej innej niż przewidzianej w § 2, jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, a także osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, może być również radca prawny.

Ten radca prawny może być pełnomocnikiem, nawet jeżeli prowadzi kancelarię. Może on być pełnomocnikiem osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą. Ponadto, może być też zatrudniony u tej osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą. Ma on również prawo do obsługi państwowej osoby prawnej, będąc jednocześnie w stosunku zlecenia lub prowadząc kancelarię. Może on też nie prowadzić kancelarii i działać na podstawie zlecenia. Form jest tutaj bardzo dużo. Zgadzam się z wystąpieniem pani prezes w zakresie postulatu precyzyjnego uregulowania tych kwestii w ustawach pragmatycznych. Natomiast reszta wypowiedzi pani prezes jest próbą konserwowania tego sztucznego i nieżyciowego stanu prawnego poprzez zapowiedź dalej idących zmian. Czekamy zatem, że już niedługo będzie wielka rewolucja, ale jednocześnie wyprowadzamy wniosek, że na razie musimy kurczowo trzymać się tych konserwatywnych przepisów, które zupełnie nie przystają do rynku usług prawniczych. W związku z tym proszę Komisję o nieprzyjmowanie tego postulatu i zachowanie tego przepisu w kształcie uchwalonym przez podkomisję. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dziękuję bardzo. Pani mecenas pewnie nie było na tym posiedzeniu, ale dyskusja na temat tego przepisu się odbyła. W mojej ocenie była to dyskusja bardzo twórcza. Mówiąc w cudzysłowie, ona zmusiła ministerstwo do tego, aby zająć się tematyką, o której pani mówiła. Chodzi mi o zagadnienie ujednoczenia form wykonywania pomocy prawnej. Biorąc pod uwagę, że ten przepis mówi jedynie o pełnomocniku, a nie o adwokacie, osobiście nie dostrzegam tutaj zagrożenia, które stanowiłoby wielkie ograniczenie dla rynku adwokatów. Nie wierze w to, że radcowie będą nagminnie występować w tego typu sprawach. Będą oni występować jedynie w tych sprawach, które są powiązane z ich innymi sprawami z racji bycia radcą prawnym w spółce lub też z racji zetknięcia się z problemem indywidualnej osoby, która akurat trafiła do kancelarii radcy prawnego. Jednak na pewno nie będzie to nagminna praktyka. Jednak ciągle adwokaci mają pewnego rodzaju społeczny priorytet w tych sprawach. Oczywiście otwieramy tutaj pewną furtkę. Chodzi mi o to, o czym mówił pan minister. To jest również moje zdanie. Może to dobrze, że chociaż raz udaje nam się wyprzedzić pewne fakty, a nie dopiero gonimy coś, co zostało uregulowane w ustawach kształtujących daną profesję. Jest to bardzo istotny sygnał i ja się z nim zgadzam. Proszę, pan profesor Kruszyński.

Stały ekspert Komisji Piotr Kruszyński:

Dziękuję bardzo. Rzeczywiście pan przewodniczący ma rację. Myśmy dyskutowali na ten temat bardzo długo. Poruszyliśmy wówczas bardzo dużo aspektów związanych z tym zagadnieniem. Nie zabieram głosu dlatego, że jestem członkiem Naczelnej Rady Adwokackiej od wielu lat. Chcę jedynie przedstawić pewien aspekt, o którym pani prezes nie wspomniała, chociaż te argumenty są bardzo ważne.

Wysoka Komisjo, ja mam spore wątpliwości, czy radcowie prawni są przygotowani do występowania w charakterze pełnomocników pokrzywdzonych. Jeżeli chodzi o kwestie dotyczące roszczeń majątkowych oraz sprawy gospodarcze, to nie mam wątpliwości, że radcowie dadzą sobie radę. Znam wielu wybitnych prawników wśród radców prawnych, od których sam mógłbym się uczyć jako adwokat i profesor prawa. Jeżeli Wysoka Komisja, a w konsekwencji Sejm, zdecydują się na pozostawienie tego przepisu w obecnym kształcie, to dojdzie do tego, o czym wspominałem na poprzednim posiedzeniu podkomisji. Gdyby było tak jak powiedział pan przewodniczący, że radcowie nadal będą występowali w charakterze pełnomocników osób pokrzywdzonych w sprawach o roszczenia majątkowe, to wówczas nie byłoby żadnego problemu. Jednak w przypadku, gdy ten przepis zostanie uchwalony, rodzina pokrzywdzonego, który już nie żyje, zgłosi się do pana mecenas, radcy prawnego i powie tak: proszę reprezentować mnie w tym procesie. Ja nie mam żadnych roszczeń majątkowych w stosunku do tego sprawcy, bo wiem, że on nic nie ma. Proszę, aby pan mecenas reprezentował mnie w procesie karnym. Jeżeli przepis w tym kształcie wszedłby w życie, wówczas pan mecenas mógłby występować w sprawach czysto kryminalnych jako pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, a nie powoda cywilnego. Mam duże wątpliwości, czy radcowie są do tego przygotowani. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dziękuję. Proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Osobiście nie mam takich wątpliwości. Uważam, że poziom przygotowania radców prawnych i adwokatów jest na tyle zabezpieczony ustawowo, że nie powinniśmy się o to martwić. Każdy będzie specjalizował się w tym, na czym mu zależy i na czym się zna. Muszę powiedzieć, że znam bardzo wielu adwokatów, którzy stronią od prawa karnego, ponieważ zajmują się prawem gospodarczym. Znam także radców prawnych, którzy bardzo dobrze znają się na prawie karnym. W moim przekonaniu powinniśmy zostawić to rynkowi. Poziom egzaminów radcowskich i adwokackich jest właściwie tożsamy. Rzeczą praktyki będzie, czy ktoś będzie chciał prowadzić sprawy tego typu, czy nie. Zgadzam się tutaj z panem przewodniczącym Chmielewskim. Tak naprawdę te zmiany nie będą miały ogromnego wpływu na rynek. Zwykły człowiek z tradycyjnym myśleniem na pewno pójdzie do adwokata. Nie widzę powodu, aby ograniczać radców prawnych w tym

zakresie, tym bardziej że występują oni w bardzo trudnych sprawach gospodarczych i karnych.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Proszę, pan profesor.

Stały ekspert Komisji Piotr Kruszyński:

Jeżeli tak jest, panie ministrze, to proszę mi powiedzieć, jakie jest ratio legis tego przepisu? Jeżeli pan minister ma rację, że klienci będą rzadko zwracać się do radcy prawnego w sprawach o charakterze kryminalnym, to po co wprowadzać ten przepis?

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Odpowiem panu profesorowi na podstawie mojej praktyki. Kilka razy zdarzało się tak, że podczas mojej pracy w firmie ubezpieczeniowej starałem się być pełnomocnikiem w kilku sprawach po to, żeby zabezpieczyć ewentualny regres. Niestety nie zostałem dopuszczony do procesu karnego. Sąd potraktował to bardzo brutalnie. Skoro przepis nic o tym nie mówi, to nic z tego. Chodzi o usunięcie tego rodzaju wątpliwości. Powinniśmy to zrobić dla czystości profesji radcy prawnego, który chce być w porządku wobec swojego klienta, który ma sprawę gospodarczą. Zdarza się tak, że radca musi być takim pełnomocnikiem. Dotychczas przepisy na to nie pozwalały. Usuwajmy przeszkody, które utrudniają działanie. Proszę, pani mecenas.

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej Joanna Agacka-Indecka:

Chciałam dodać coś ad vocem, ponieważ nie chcę być źle zrozumiana. Wydaje mi się, że nie może być tutaj mowy o konkurencji na rynku. Każdy radca prawny może, chociażby jutro, zostać adwokatem. Mało tego, Naczelna Rada Adwokacka podjęła uchwałę, zgodnie z którą przez pierwsze dwa lata sprawami karnymi z urzędu będą zajmować się adwokaci w przypadku, gdyby radca nie będzie chciał się tym zająć. Stało się tak, ponieważ wielu radców mówiło, że nie chcą wejść do zawodu adwokata, ponieważ woleliby nie wykonywać spraw karnych z urzędu.

Wynika z tego, że z naszej strony nie ma tutaj problemu. Nie chodzi o to, że my nie chcemy dzielić się rynkiem i obawiamy się konkurencji. Jeżeli radca prawny zostanie adwokatem, to również będzie działał na tym rynku. Chodzi o coś innego. Mianowicie każda ustawa przyjmuje pewne standardy. Jeżeli ktoś chce wykonywać te standardy, to rynek jest dla niego. Nie mówię, że radca prawny jest gorszy, a adwokat lepszy. Znam jednak radców prawnych i widziałam jakie błędy popełniali. Pomimo iż uważam, że adwokaci nie są doskonali, to nie sądzę, aby popełniali takie błędy. Nie wiem, czy adwokat złożyłby pozew cywilny przeciwko wnioskowi o ukaranie w postępowaniu przed sądem grockim. Może by złożył, a może nie. Nie chcę odnosić się do umiejętności tego, czy innego zawodu. Chcę jedynie powiedzieć, że funkcjonują pewne przyjęte standardy.

Nie zgadzam się również do końca z panem ministrem, chociaż z reguły jest odwrotnie. Pan minister powiedział, że mamy obecnie § 3 i roszczenia cywilne. Przecież ten § 3 powstał na tle orzecznictwa Sądu Najwyższego, który wyznaczał jasne granice działania. SN wypowiedział się na temat roszczeń cywilnych, jednocześnie nie dopuszczając radcy prawnego do działania w imieniu pokrzywdzonych, z pewnych względów określonych w uchwale. W związku z tym nie jest to jedynie ocena adwokatury motywowana chęcią walki o rynek. Przecież my wszyscy funkcjonujemy na tym rynku. To już nie chodzi o to, kto jest lepszy, a kto gorszy. Jak już wspomniałam, istnieją pewne standardy wykonywania zawodu, i tego powinniśmy pilnować. Właśnie z tych powodów podtrzymuję swoje stanowisko, a nie dlatego, że tkwię w swoich konserwatywnych poglądach, jak to określił pan minister. Wydaje mi się, że jestem daleka od takich poglądów. Chciałabym, żebyśmy wreszcie do czegoś doszli. Z jednej strony mówimy, że doradcy nie wchodzi w grę, bo to jest zagrożenie. Z drugiej strony mówimy, że wchodząc na pole adwokatów, zabieramy im chleb. Wydaje mi się, że to nie są argumenty w tej dyskusji. Ważne jest to, żebyśmy umieli te standardy rozpoznać i zachować. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dziękuję. Proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Bardzo mi miło, że się zgadzamy. Absolutnie nie mówiłem ad personam. Mówiłem jedynie, że ten przepis jest konserwatywny. Nigdy nie miałem na myśli pani prezes.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

W ramach sprostowania chciałbym powiedzieć, że jedna kwestia jest bardzo ważna. Poprzednia dyskusja na ten temat, która odbywała się przy udziale przedstawicieli radców prawnych, potwierdziła to, co się dzieje wśród radców prawnych obecnie. Mam na myśli permanentne szkolenie w zakresie, w którym zawód jest wykonywany. Jeżeli dojdzie do uchwalenia tego przepisu w obecnym kształcie, to z całą pewnością w ramach tego szkolenia radcowie będą musieli to uwzględnić i przygotować się do udziału w procesie karnym. Pani mecenas, do tego czasu tymi sprawami zajmą się adwokaci. Zawsze powtarzam, że adwokatów nikt z rynku nie usuwa. Właśnie w tym sensie mówimy o rynku.

Pytanie polega na tym, czy otwieramy te zawody, czy je łączymy? Pani mówi o przejściu z jednej profesji do drugiej. Mamy takie przykłady. Nawet wśród posłów są radcowie i adwokaci, którzy są jednocześnie wpisani na obie listy. Są również osoby, które są wpisane pojedynczo. Myślę, że połączenie zawodów jest drogą, która nas czeka. Korzystając z naszych możliwości, powinniśmy w najbliższym czasie doprowadzić tę sprawę do końca. Wówczas unikniemy dalszej dyskusji na ten temat. Niestety sytuacja wygląda nieco inaczej. Aby głos pani prezes został uwzględniony, któryś z posłów musi zgłosić taką poprawkę. W związku z tym chciałbym zapytać, czy ktoś z posłów chciałby zgłosić taką poprawkę? Rozumiem, że nikt nie chce zgłosić takiej poprawki. Pani mecenas, kończymy dyskusję na ten temat. Czy są inne głosy co do pkt 1 w art. 2? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 2. Proszę, pan minister.

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Chciałbym poprosić Wysoką Komisję o ponowne rozważenie propozycji rządowej polegającej na rozszerzeniu uprawnień organizacji i przedstawiciela społecznego. Mówiąc szczerze, odbyłem wiele rozmów z przedstawicielami organizacji społecznych, którzy domagali się bardzo szerokich uprawnień procesowych. Jednak ministerstwo zdecydowało się jedynie na skromne zwiększenie tych uprawnień polegające na przyznaniu przedstawicielowi społecznemu inicjatywy dowodowej. Powiem szczerze, że organizacje społeczne przeżyją zawód, jeżeli nie rozszerzymy ich uprawnień. W naszych projektach jedyną zmianą jest możliwość złożenia wniosku dowodowego. Sąd musiałby ten wniosek rozpoznać. To jest właściwie jedyna zmiana.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Panie ministrze, którego przepisu to dotyczy?

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Tego przepisu nie ma w sprawozdaniu. Chodzi o art. 91.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem, że pana stanowisko jest takie....

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Ono jest takie jak w projekcie rządowym. Odbyłem wiele rozmów z przedstawicielami organizacji społecznych, którzy chcieli znacznie szerszych uprawnień.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Jak ten przepis brzmi obecnie?

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Panie naczelniku, proszę o przytoczenie treści tego przepisu.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafranski:

„Dopuszczony do udziału w postępowaniu sądowym przedstawiciel organizacji społecznej może uczestniczyć w rozprawie, wypowiadać się i składać oświadczenia na piśmie.” Nasza propozycja polega na dopisaniu do tego przepisu następującego zwrotu: „składać wnioski dowodowe i świadczenia na piśmie.”

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Proszę, pani mecenas.

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej Joanna Agacka-Indecka:

Przepraszam, panie przewodniczący, ale mam pewne uwagi dotyczące tej propozycji. Rzeczywiście, organizacje pozarządowe mają tutaj istotny wkład, ale już dzisiaj w przypadku złożenia oświadczenia przez organizację pozarządową, sąd może przyjąć to oświadczenie i dopuścić dowód, którego wcześniej nie uwzględnił. Mało tego, każda ze stron może przejąć taki wniosek dowodowy i go zgłosić. To jest istotny element w pracy sądów. Należy się zapytać, czy takie rozwiązanie nie będzie prowadziło do przewlekłości postępowania. Czasami wnioski dowodowe są bezzasadnie mnożone. Sądy często zarzucają adwokatom i radcom prawnym, że składają wnioski w celu przedłużenia postępowania. Jeżeli takie zarzuty się pojawiają, to w moim przekonaniu powinniśmy się do tego ustosunkować. To są tylko moje wątpliwości. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Proszę, pan profesor.

Stały ekspert Komisji Piotr Kruszyński:

Wracamy do dyskusji, która odbyła się już na posiedzeniu podkomisji. Wówczas ta poprawka, stosunkiem głosów 3:3, została odrzucona. Oczywiście zawsze można wrócić do tej dyskusji. W tej chwili przemawia przede mną praktyk, który uczestniczy w działalności wymiaru sprawiedliwości. W związku z tym przy całym szacunku dla działalności organizacji społecznych uważam, że ewentualny zawód, jakiego doznają te organizacje, nie powinien być argumentem przeważającym. Myślę, że ustawodawca wystarczająco określił ramy działania przedstawiciela społecznego. Wydaje mi się, że te wnioski dowodowe są zupełnie niepotrzebne. To jest kwestia stron. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dziękuję. Sytuacja jest podobna do poprzedniej. Czy ktoś z posłów chciałby złożyć poprawkę w przedstawionym kształcie? Panie ministrze, niestety nie ma chętnych i nie możemy dalej o tym dyskutować. Każda dyskusja jest dobra. W Kodeksie postępowania karnego w rozdziale dziesiątym znajduje się przedstawiciel społeczny. Panie pośle, o co chodzi tym razem?

Poseł Stanisław Pięta (PiS):

Panie przewodniczący, czy pan minister mógłby powtórzyć treść tej poprawki?

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Propozycja jest zawarta w druku sejmowym. Postulowałem przywrócenie przepisu, który rząd proponował w swoim przedłożeniu. Chodzi o art. 91.

Poseł Stanisław Pięta (PiS):

Chętnie zgłoszę tę poprawkę.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Czyli przejmuje pan tę poprawkę, czy tak?

Poseł Stanisław Pięta (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem. Następnym razem proszę się wykazać większym refleksem. W związku z tym musimy przeprowadzić głosowanie.

Kto z państwa jest za uwzględnieniem w sprawozdaniu podkomisji propozycji zmiany art. 91 Kodeksu postępowania karnego? 1 poseł jest za. Kto jest przeciw? 4 posłów jest przeciw. Kto się wstrzymał? 1 poseł.

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta. Pomimo tego proszę ją sporządzić i podpisać. Panie pośle, wniosek mniejszości musi być zgłoszony przynajmniej na tym posiedzeniu Komisji.

Poseł Stanisław Pięta (PiS):

Zaraz go zgłosimy.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem, że zgłosicie go na tym posiedzeniu. Dobrze. Proszę najpierw o przekazanie mi podpisanej poprawki, tak żeby znalazła się ona w naszych materiałach.

Przechodzimy teraz do pkt 2 art. 2. Czy są uwagi do pkt 2? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 2.

Czy są uwagi do pkt 3? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 3.

Czy są uwagi do pkt 4? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 4.

Czy są uwagi do pkt 5? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 5.

Czy są uwagi do pkt 6? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 6.

Czy są uwagi do pkt 7? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 7.

Czy są uwagi do pkt 8? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 8.

Czy są uwagi do pkt 9? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 9.

Czy są uwagi do pkt 10? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 10.

Czy są uwagi do pkt 11? Przypominam, że ten punkt jest bardzo duży. Widzę, że Biuro Legislacyjne chce coś tutaj zgłosić.

Legislator Piotr Podczaski:

Chodzi o drobiazgi, panie przewodniczący. W pkt 11 w art. 517d w § 2 proponujemy skreślić przecinek po wyrazach „lub gdy podejrzany złożył wniosek.” Po wyrazie „wniosek” jest przecinek.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Przed wyraz „lub”?

Legislator Piotr Podczaski:

Nie, panie przewodniczący. Proponujemy skreślić przecinek po wyrazie „wniosek”, a przed wyrazem „określony”. Ponadto, proponujemy dodać przecinek na końcu tego paragrafu przed wyrazami „może też”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Chodzi o to, żeby to było wtrącenie. Rozumiem. Czy coś jeszcze?

Legislator Piotr Podczaski:

Następną zmianę proponujemy w art 517g § 1 zd. 2. Rozpoczyna się ono następującymi słowami: „W razie niemożności rozpoznania sprawy w trybie uproszczonym...” w tym miejscu jest przecinek, który proponujemy skreślić.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem. Co dalej? Na razie są to zmiany o charakterze językowym.

Legislator Piotr Podczaski:

Następną zmianę proponujemy w art. 517j § 1.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Gdyby ministerstwo się z czymś nie zgadzało, to proszę o reakcję.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Panie przewodniczący, jeżeli chodzi o art. 517d § 2, to zgadzamy się na skreślenie pierwszego przecinka po wyrazach „lub gdy podejrzany złożył wniosek”. Natomiast nie zgadzamy się na dodanie przecinka po wyrazach „po rozpoznaniu sprawy”. Ta zmiana nie ma dla nas żadnego uzasadnienia. Jeżeli istnieje jakiegokolwiek wytłumaczenie dla tej zmiany, to prosimy o jego przedstawienie. Naszym zdaniem tego przecinka nie powinno tam być.

Druga kwestia dotyczy art. 517g § 1. Prosimy, aby Komisja zastanowiła się nad tą zmianą. Nasz przepis w tym zakresie jest dokładnym recypowaniem obowiązującego art. 517c § 2, który po słowie „uproszczonym” posługuje się przecinkiem. Być może wtedy ustawodawca błędził, ale w obecnym przepisie ten przecinek funkcjonuje.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dobrze, ale jeżeli chodzi o tę uwagę do art. 517g, to mi ten przecinek również tutaj nie pasuje.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Wskazujemy tutaj jedynie, że przejęliśmy w całości brzmienie tego przepisu.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem. Natomiast mam uwagi do art. 517d § 2. Ja to traktowałem jako wtrącenie.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Ale ono się niczym nie różni od wtrącenia „w razie niemożności rozpoznania sprawy w trybie przyspieszonym.” To jest takie samo wtrącenie. Jest to tak naprawdę zdanie podrzędnie złożone, ale chyba nie od tego rodzaju nadrzędności strukturalnej, która wymaga separowania przecinkiem poszczególnych części składowych tego zdania.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Co na to inni posłowie?

Legislator Piotr Podczaski:

Są to poprawki, które zostały zaproponowane przez naszych językoznawców. Proszę zwrócić uwagę na art. 517d § 2. Brzmi on następująco: „(...) zatwierdzają wniosek o rozpoznanie sprawy...”. Jest taka reguła interpunkcyjna, która mówi, że jeżeli wyraz kończy się na „jąc”, „ąc”, „wszy”, „lszy”, to zawsze powinno to być rozdzielone przecinkiem. Nie znam dokładnego paragrafu słownika języka polskiego, ale to jest dokładna reguła.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Chciałbym się zapytać, czy ten przepis w jakikolwiek sposób nam przeszkadza?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Szanowni państwo, to nie jest kwestia, która musi być przedmiotem tyrad. Dla nas taki argument jest niedostateczny. W postępowaniu karnym także występują biegli, ale to sąd ma ostatecznie ocenić walor opinii, a nie jedynie powoływać się na autorytet urzędu.

Legislator Piotr Podczaski:

Panie przewodniczący, my się wycofamy, jeżeli państwo stwierdzą, że to zmienia brzmienie. Jeżeli państwo tak uznają, to my się wycofamy. Jeżeli nie, to będziemy stać na tym stanowisku.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dlatego właśnie o to pytam. Chcę wiedzieć, czy mogą tu powstać jakieś wątpliwości.

Poseł Stanisław Rydzoń (Lewica):

Nie będziemy głosować nad przecinkiem. To nie jest merytoryczna zmiana.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem. Proszę.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Proszę państwa, my jedynie sygnalizujemy, że drugi przecinek w art. 517g § 2 nie wydaje nam się tu potrzebny. Nie będziemy się jednak czuli pokrzywdzeni, jeżeli panowie posłowie uznają inaczej.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dobrze. Zostawiamy go. Co dalej?

Legislator Piotr Podczaski:

Art. 517j. Szczerze powiem, że tu nie będziemy mocno optować. Chodzi nam o końcówkę w paragrafie pierwszym. „Ustanawia się obowiązek pełnienia przez adwokatów dyżurów w czasie i miejscu ustalonym”. Czy nie powinno być „w czasie i miejscu ustalonych”?

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Nie.

Legislator Piotr Podczaski:

Z językowego punktu widzenia tak by pasowało. Zdaję sobie sprawę, że takie jest obowiązujące brzmienie, a nie chcę otwierać puszkę Pandory.

Poseł Stanisław Rydzoń (Lewica):

Musi być określony czas i miejsce.

Legislator Piotr Podczaski:

Dokładnie.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Ale to „i” wszystko załatwia. Dobrze. Co dalej?

Legislator Piotr Podczaski:

Jeżeli chodzi o zmianę w pkt 11, to już wszystko.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem, że nie ma więcej uwag, i zmiana 11 została przyjęta. Przechodzimy do zmiany 12. Art. 538 § 3. Czy są uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam, że zmiana została przyjęta. Przechodzimy do zmiany 13. Czy są uwagi?

Legislator Piotr Podczaski:

Trzeba ją wycofać. Przyjęliśmy inne rozwiązania z projektu senackiego.

Poseł Stanisław Rydzoń (Lewica):

To była taka incydentalna zmiana. Jeszcze w lipcu tym się zajmowaliśmy.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

To było wtedy tak szybko robione.

Legislator Piotr Podczaski:

Ta zmiana jest zbędna

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Chodziło o wyrok Trybunału Konstytucyjnego.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Panowie, jesteście przekonani, że to jest przyjęte? Co rząd na to? Umawialiśmy się, że pewne kwestie będziemy pilotować równolegle.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafranski:

Z tego co pamiętam, pewne rozwiązania zostały przyjęte.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

A to jest już podpisane? Weszło w życie? Acha. Czy jest sprzeciw, żeby skreślić zmianę nr 13? Sprzeciwu nie słyszę... chwileczkę, ale czy musimy to przegłosować w tym momencie? Tak. Dobrze.

Kto z państwa jest za skreśleniem ze sprawozdania zmiany nr 13? Stwierdzam, że Komisja podjęła decyzję jednogłośnie.

Przechodzimy do zmiany nr 15. Czy jest sprzeciw? Nie słyszę. Stwierdzam, że zmiana nr 15 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 16. Czy są uwagi? Nie słyszę. Wobec tego stwierdzam, że zmiana nr 16 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 17. Czy są uwagi do tej zmiany? Nie słyszę. Stwierdzam, że zmiana nr 17 została przyjęta.

Wobec tego przechodzimy do zmiany nr 18. Czy są uwagi? Proszę.

Legislator Piotr Podczaski:

Proponujemy dodać przecinek w zmianie nr 18 w § 3 po wyrazach „tymczasowe aresztowanie”, przed wyrazem „oznaczając”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Co rząd na to?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrński:

Wyrażamy zgodę na tę poprawkę.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Czy są inne uwagi legislacyjne? Nie ma. W takim razie przyjmujemy tę zmianę. Przechodzimy do zmiany nr 19. Czy są uwagi merytoryczne, bądź legislacyjne? Uwag nie słyszę. Wobec tego stwierdzam, że zmiana nr 19 została przyjęta. Idziemy dalej.

Zmiana nr 20. Odnosi się to do art. 607 m. Nie ma uwag? Nie słyszę. Stwierdzam, że zmiana została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 21. Czy są uwagi? Nie ma uwag? Nie słyszę. Stwierdzam, że zmiana została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 22. Chodzi tu o dodanie art. 607 wa. Nie ma uwag. Stwierdzam, że zmiana została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 22. Czy są uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam, że zmiana została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 23. Czy są uwagi do tej zmiany? Nie słyszę. Stwierdzam, że zmiana została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 24. Czy są uwagi do tej zmiany? Tak, proszę.

Legislator Piotr Podczaski:

Chciałbym zwrócić uwagę, że identyczne brzmienie tego przepisu zostało przyjęte w sprawozdaniu do ustawy o dyscyplinie wojskowej. Tam prace są na bardziej zaawansowanym etapie.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Ale nie jest jeszcze uchwalone?

Legislator Piotr Podczaski:

Nie, ale prace są na bardziej zaawansowanym etapie.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

To znaczy, że na jakim etapie teraz się znajduje?

Legislator Piotr Podczaski:

W tym tygodniu odbędą się głosowania w Sejmie. Sejm w tym tygodniu przyjmie to sprawozdanie.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Ale trzeba to będzie i tak zgłosić w drugim czytaniu? Dzisiaj to trzeba przyjąć. Zgłosimy to w drugim czytaniu. Proszę o tym pamiętać.

Legislator Piotr Podczaski:

Tak. Tylko zwracamy teraz na to uwagę.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dobrze. Proszę w takim razie to zgłosić prezydium. Innej drogi nie ma. Czy to jeszcze za szybko? W drugim czytaniu? Czy dopiero w Senacie? Musi przebyć całą drogę legislacyjną? Rozumiem, że rząd nadal popiera takie rozwiązanie?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrński:

Szanowni państwo, tak. Wymaga tego usunięcie wady legislacyjnej polegającej na umiejscowieniu dwóch różnych przepisów w tej samej zmianie.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dobrze. Przechodzimy do art. 3, który dotyczy Kodeksu karnego wykonawczego. Czy są uwagi co do zdania wstępnego? Nie ma. W związku z tym uznaję, że zostało przyjęte.

Czy są uwagi do pkt 1? Nie ma. Stwierdzam, że pkt 1 został przyjęty.

Przechodzimy do pkt 2. Czy są uwagi? Nie ma. W związku z tym uznaję, że pkt 2 został przyjęty.

Przechodzimy do pkt 3. Czy są uwagi? Nie ma. W związku z tym uznaję, że pkt 3 został przyjęty.

Przechodzimy do pkt 4. Czy są uwagi? Proszę.

Legislator Piotr Podczaski:

Dziękuję. To są drobiazgi. Nasze propozycje dotyczą pkt 4 w § 2. „Właściwy wójt, burmistrz lub prezydent miasta, zwani dalej właściwym organem gminy (...)”. Proponujemy, aby było tam „wyznaczają miejsca”, a nie „wyznacza miejsca”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Panie mecenasie, my już trochę na ten temat dyskutowaliśmy. Myślę, że tu chodzi o każdego wójta, burmistrza czy prezydenta z urzędu.

Legislator Piotr Podczaski:

Rozumiem. W takim razie się wycofuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Czy coś jeszcze?

Legislator Piotr Podczaski:

Pod koniec tego paragrafu jest powiedziane „gminy, powiatu bądź województwa” i potem jest przecinek. Proponujemy, aby ten przecinek skreślić.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Może i jest to słuszna propozycja. Co rząd na to?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Mamy wątpliwość co do tego. Zważywszy, że wcześniej znajduje się wyliczenie przy posłużeniu się koniunktorami alternatywy łącznej, jak i rozłącznej. Tu jest „lub” i „bądź”, co jest równoznaczne z „albo”. Wydaje nam się, że ten przecinek separuje końcową część przepisu, która odnosi się do wszystkich wymienionych wcześniej alternatywnie stanów. Proponujemy rozważenie pozostawienia tego przecinka.

Legislator Piotr Podczaski:

To my się nie będziemy upierać, panie przewodniczący. Jeżeli może to zmienić merytoryczną treść, to nie będziemy się upierać.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dobrze, to zostawmy to. Czy jeszcze coś do pkt 4? Nie. W takim razie przyjmujemy ten pkt w takim kształcie jak był.

Przechodzimy do pkt 5. Nie ma uwag. Rozumiem, że pkt 5 został przyjęty.

Przechodzimy do pkt 6. Czy są uwagi? Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Tomasz Czech:

Panie przewodniczący, zastanawiamy się, czy w § 4 konieczny jest przecinek po wyrazach „kuratora zawodowego”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

On chyba nie jest konieczny...

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Bardzo proszę o rozważenie. Proszę zwrócić uwagę, że ten przepis mógłby brzmieć inaczej. „Szczególnie uzasadnione wypadki” mogłyby być umieszczone wcześniej, przed „kuratorem”. Wtedy byłoby tak: „zmiana rodzaju miejsca i terminu rozpoczęcia prac może nastąpić” i tu na pewno byłby przecinek, „w szczególnie uzasadnionych wypadkach, na podstawie decyzji”. My robimy coś innego. Jest nieco inna struktura przepisu, ale tak naprawdę przecinek odzwierciedla odróżnienie zakresu kompetencyjnego tego przepisu od zakresu o charakterze przesłanki merytorycznej.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem pana naczelnika. Obecni na sali legislatorzy nie są polonistami co prawda, ale mówiliśmy już dziś o myślniku. Czy myślnik nie byłby lepszy w tej sytuacji? Rozbicie tego przepisu przecinkiem dla mnie nie do końca jest jasne. No, nie wiem. Nie chcę uchodzić za polonistę, ponieważ nim nie jestem.

Poseł Stanisław Rydzoń (Lewica):

Pani poseł Wróbel...

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Panie pośle, bez komentarza. Pani poseł nie ma z nami. Nie skorzystamy.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Nie będziemy się upierać. Teraz zobaczyłem, że jest pewna analogia do art. 69§4 Kodeksu karnego, który mówi o możliwości wyjątkowego warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności w stosunku do określonych podmiotów.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dobrze. Dziękuję. Wobec tego skreślamy to jako zmianę legislacyjną. Czy są inne uwagi? Nie ma. Stwierdzam, że przyjęliśmy zmianę nr 6.

Przechodzimy do zmiany nr 7. Czy są uwagi? Nie ma. Stwierdzam, że zmiana nr 7 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 8. Czy są uwagi? Nie ma. Stwierdzam, że zmiana nr 8 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 9. Czy są uwagi? Nie ma. Stwierdzam, że zmiana nr 9 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 10. Chodzi oczywiście o art. 66 § 3. Czy są uwagi?

Legislator Tomasz Czech:

Panie przewodniczący, proponujemy wyraz „przypadku” zastąpić słowem „wypadku”. W naszym przekonaniu powinniśmy także wykreślić przecinek po słowach „kary ograniczenia wolności”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Ale mówi to pan bez przekonania.

Legislator Tomasz Czech:

Panie przewodniczący, ten przecinek powinien być skreślony.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem. Co rząd na to?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Nie zgłaszamy sprzeciwu.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dobrze. Innych uwag nie widzę. Stwierdzam, że zmiana została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany nr 11. Czy są uwagi? Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Piotr Podczaski:

W art. 117 po wyrazach „albo środków odurzających”, a przed „lub” należy wstawić przecinek. To jest zdanie wtrącone. Ponadto proponujemy skreślić przecinek po wyrazach „obejmuje się za jego zgodą” Nie wiem, dlaczego tutaj jest ten przecinek.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Może ten przecinek należy przesunąć i dać go po słowach „obejmuje się za jego zgodą”. Chyba trzeba będzie tak to zrobić, że by podkreślić jego zgodę. Wyrazy „za jego zgodą” będą w przecinkach.

Legislator Piotr Podczaski:

Proponujemy także skreślić myślnik przed słowami „o stosowaniu leczenia”. To nie jest skrót. To jest pełne rozwinięcie zdania. Gdybyśmy mieli „o stosowaniu leczenia sąd penitencjarny”, to wtedy byłby to skrót. Natomiast tutaj jest „orzeka”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Jakie jest stanowisko rządu w tej sprawie?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Zgadzamy się na przecinek przed wyrazami „za jego zgodą” i skreślenie myślnika przy „dostosowaniu”. Nie wiem, czy to są wszystkie propozycje.

Legislator Piotr Podczaski:

Pierwsze było „lub” tam mamy do czynienia ze zdaniem wtrąconym. Wówczas zamknęlibyśmy je przed wyrazem „lub”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

„lub substancji albo środków”...

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Proszę państwa, w ogóle tego nie rozumiemy. Z tego wynika, że uzależnienie od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych jest równorzędną przesłanką.

Legislator Piotr Podczaski:

Przepraszam. Ma pan rację.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Mamy tutaj wyraz „a także”. Dobrze. Czyli przesuwamy ten przecinek za wyrazy „obejmuje się”.

Legislator Piotr Podczaski:

Tak.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dajemy ten przecinek po wyrazach „obejmuje się” i skreślamy przed. Wyrazy „za jego zgodą” będą w przecinkach. Skreślamy ten myślnik, ponieważ on nie ma sensu. Czy są jeszcze jakieś uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła zmianę nr 11.

Czy są uwagi o charakterze legislacyjnym lub merytorycznym do zmiany nr 12 do art. 3? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła zmianę nr 12.

Czy są uwagi do zmiany 13? Proszę, pan naczelnik.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Szanowni państwo, w trakcie posiedzenia podkomisji odbyła się długa dyskusja na temat ostatecznego kształtu nowelizowanego art. 200. Z naszych notatek wynika, że uzgodniono wtedy uchylene § 4. Natomiast teraz w sprawozdaniu podkomisji jest zapisane, że zmiana w art. 200 polega jedynie na dodaniu dwóch nowych przepisów, czyli § 3a i § 3b. Z kolei nam chodzi o § 4, który brzmiał następująco: „zakład, o którym mowa w § 2 pkt 1 i pkt 2, podlegają właściwej jednostce samorządu terytorialnego.” To był bardzo długi wywód na temat tego, kto powinien się tym zajmować. Proszę, aby panowie z Biura Legislacyjnego to skontrolowali. Naszym zdaniem skreślenie § 4 zostało wtedy przegłosowane.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Przypominam coś sobie. Co na to panowie z Biura Legislacyjnego? W propozycji rządowej też proponowano skreślić ten przepis?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Nie, panie przewodniczący. W propozycji rządowej pierwotnie nie proponowano tej zmiany.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

To jest Kodeks karny wykonawczy?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Tak. Naszym zdaniem nowelizacja art. 200 powinna polegać na dodaniu § 3a i § 3b w pkt a).

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Ten § 4 brzmi następująco: „zakłady, o których mowa w § 2 pkt 1 i 2, podlegają właściwej jednostce samorządu terytorialnego. Nie potrafie odtworzyć tej dyskusji.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Przypominam, że to była dyskusja, w której uczestniczył przedstawiciel Ministerstwa Zdrowia.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

To sobie przypominam, ale nie jestem w stanie odtworzyć sobie tej dyskusji. Może pan przewodniczący przypomina sobie, w jakim kierunku poszła ta rozmowa? Jakie jest zdanie Biura Legislacyjnego?

Legislator Piotr Podczaski:

Panie przewodniczący, my zrozumieliśmy, że chodzi o skreślenie zmiany b) z projektu rządowego, która zawierała zmiany w § 4. Być może to było jedynie nieporozumienie. Może chodzi tutaj o skreślenie obowiązującego § 4.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Nie ma dzisiaj z nami przedstawicieli Ministerstwa Zdrowia. Oni to sobie wyjaśniali... Są przedstawiciele ministerstwa? Aha. W takim razie bardzo przepraszam.

Zastępca dyrektora Departamentu Zdrowia Publicznego Wojciech Kłosiński:

Wojciech Kłosiński, zastępca dyrektora Departamentu Zdrowia Publicznego. Panie przewodniczący, na posiedzeniu podkomisji w dniu 17 lipca rzeczywiście nastąpiło uchylenie § 4.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Czyli pan to potwierdza?

Zastępca dyrektora Departamentu Zdrowia Publicznego Wojciech Kłosiński:

Tak.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

W takim razie musimy złożyć poprawkę. Chyba że możemy to zrobić jakoś inaczej. Czy panowie z Biura Legislacyjnego mają jakiś pomysł?

Legislator Grzegorz Kozubski:

Jeżeli przyjmiemy, że nastąpił błąd w sprawozdaniu i jest to dla wszystkich oczywiste, to nie musimy tego korygować za pomocą poprawki. To będzie skorygowanie błędów.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem, tylko my dzisiaj musimy przyjąć to sprawozdanie.

Legislator Grzegorz Kozubski:

Dobrze. To sprawozdanie będzie uwzględniało uchylenie aktualnie obowiązującego § 4. Myśmy to źle zrozumieli. Wyrzuciliśmy § 4 z przedłożenia rządowego, tymczasem chodziło o uchylenie aktualnego § 4. Uzupełnimy to na zasadzie korekty błędów.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dobrze. Wyjaśniliśmy już tę kwestię. W związku z tym możemy przejść do dalszej pracy i uznać, że zmiana 13 została przyjęta wraz z tym uzupełnieniem.

Przechodzimy do zmiany 14. Czy są uwagi do zmiany 14? Proszę.

Legislator Tomasz Czech:

Jak zwykle chodzi o przecinki. Uważamy, że w § 2a należy wykreślić przecinek po słowach „po zasięgnięciu opinii”. Proponujemy również wykreślić przecinek po słowach „odpowiedni w sprawach seksuologii sądowej”. Jeżeli chodzi o § 2b, to należy tu zmienić wyraz „przypadku” na słowo „wypadku” oraz wykreślić przecinek po wyrazach „leczenie ambulatoryjne”. Następnie w § 2c również proponujemy zastąpić słowo „przypadek” na słowo „wypadek”. Czy mam teraz omówić również literę b)?

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Tak.

Legislator Tomasz Czech:

Rozumiem. W takim razie przed wyrazem „określi” powinien być przecinek.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Który to paragraf?

Legislator Tomasz Czech:

To jest § 5. Brzmi on następująco: „Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi...”

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem, że wtedy ten przecinek po słowie „określi” zostałby usunięty. Też ma zostać? Dobrze. Jakie jest stanowisko rządu?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Szanowni państwo, wyrażamy zgodę na te zmiany. Chodzi mi o art. 201 § 2b, w którym należy skreślić przecinek przed wyrazem „odpis” oraz o zamianę wyrazu „przypadek” na „wypadek”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dobrze. Rozumiem, że chodzi panu o § 2a i § 2c.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Tak. W obydwu paragrafach musi być to samo.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Został nam jeszcze § 2a. Tutaj proponuje się skreślić przecinki po słowach „opinii” i „jednostki organizacyjnej”.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Popieramy tę zmianę.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dobrze. W § 5 dochodzi jeden przecinek.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Wyrażamy na to zgodę.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dobrze. Przechodzimy do § 2c.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Szanowni państwo, prosimy o rozważenie pewnej modyfikacji projektowanego przepisu § 2c. Obecna wersja tego przepisu brzmi następująco: „jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania go do dyspozycji sądu nie doręczono mu zarządzenia o umieszczeniu w zakładzie zamkniętym.” Decyzja, która jest podstawą umieszczenia, jest decyzją sądu. To sąd wydaje orzeczenia, które mogą przybrać postać wyroku bądź postanowienia. Oczywiście możemy mieć do czynienia z postanowieniem, które coś zarządza. Wtedy zarządzenie jest używane w sensie funkcjonalnego określenia czynności, a nie w postaci określenia formy orzeczniczej. Żeby uniknąć jakichkolwiek wątpliwości, proponowalibyśmy wprowadzić zapis, który pozwoli na zmianę tego przepisu. Przepis ten mógłby brzmieć następująco: „jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania go do dyspozycji sądu nie doręczono mu postanowienia zarządzającego o umieszczeniu w zakładzie zamkniętym.” Może też być „postanowienia o zarządzeniu umieszczenia w zakładzie zamkniętym.”

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Tak już chyba lepiej.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Może też być „postanowienie o umieszczeniu w zakładzie zamkniętym”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Jeżeli zamieniać, to na coś, co jest wyżej.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Jest tutaj jednak pewna kwestia. W innych przepisach, w tym m.in. w Kodeksie karnym jest mowa o tym, że sąd zarządza umieszczenie, ale formie postanowienia. My chcemy wyraźnie wskazać, że chodzi o postanowienie.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

To było w waszym wcześniejszym przedłożeniu?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Tak. W druku 1276.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem. Jakie jest stanowisko Biura Legislacyjnego? Czy to musi być poprawka?

Legislator Piotr Podczaski:

Tak.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Poprawka brzmiałaby następująco: „jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania go do dyspozycji sądu nie doręczono mu postanowienia o umieszczeniu w zakładzie zamkniętym.”

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Dobrze. Ja przejmuję tę poprawkę, tylko proszę ją sporządzić na piśmie.

Przechodzimy do zmiany nr 15. Czy są uwagi do zmiany nr 15? Proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego w MS Grażyna Stanek:

Konstrukcja przepisu w art. 17 § 1a i 1b powoduje, że ich wzajemna relacja jest taka, że może sugerować, iż obydwie te regulacje dotyczą § 1 w niezmienionej formie. A zatem sugeruje to, że każdej osobie, która ubiega się o widzenie oraz tymczasowo aresztowanemu, który ubiega się o widzenie z konkretną osobą, przysługuje zażalenie i możliwość kwestionowania decyzji w tym zakresie. Tymczasem nie taka jest intencja tego przepisu, jak i samego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który jest jego podstawą. Kwestia ta jest zrealizowana przez konstytucyjne prawo do kontaktów rodzinnych. W związku z tym proponujemy, aby usunąć tę nieścisłość poprzez wyraźne wskazanie w § 1b, że „odmowa wyrażenia zgody na widzenie, o którym mowa w § 1a.” To dotyczy tylko kontaktów z osobami najbliższymi, natomiast nie dotyczy sytuacji, w której tymczasowo aresztowany lub osoba starająca się o widzenie nie należy do kręgu osób najbliższych. Wówczas...

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Pani dyrektor, to powinno być tak, że z § 1 będzie trzeba usunąć zwrot „z zastrzeżeniem § 1b”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Bo przecież mamy już na górze zastrzeżenie.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Natomiast w § 1b mówimy „z zastrzeżeniem § 1a”, musimy wyrzucić stąd ten § 1b.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Nie widzę takiej potrzeby.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Szanowni państwo, tutaj chodzi o to, że zastrzeżenie wskazuje jedynie bardzo jednoznacznie relację wyjątku, którym jest § 1b, do zasady, którą jest § 1a. Innymi słowy przyznajemy pewne abstrakcyjne prawo do jednokrotnego widzenia z osobą najbliższą, ale jednocześnie żeby nie było wątpliwości, że dopuściliśmy do niespójności, piszemy, że możemy tego prawa odmówić. Nie rozumiem jak to jest, że przyznajemy określone prawo, które zaraz możemy cofnąć.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

To jest jedynie zastrzeżenie.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Zastrzeżenie od razu wskazuje na ograniczenie zasady.

Posel Jerzy Kozdroń (PO):

Tymczasowo aresztowany ma prawo co najmniej do jednego widzenia z osobą należącą do kręgu osób najbliższych. Jest to spełnienie reguły kontaktów rodzinnych, o których mówiła pani dyrektor. Natomiast w § 1b byłby ten wyjątek.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Trzeba sobie zadać pytanie, komu przyznaliśmy to prawo. Czy ma ono przysługiwać tymczasowo aresztowanemu, czy całej rodzinie? Proszę, pani dyrektor.

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Widzenie jest kontaktem dwóch osób. Jeżeli tymczasowo aresztowany spotyka się z dwoma osobami nawet podczas jednego tzw. widzenia i tak mamy do czynienia z dwoma widzeniami. Wynika z tego, że widzenie dotyczy relacji dwóch osób.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Czyli z tymczasowo aresztowanym maksymalnie mogą się spotkać dwie osoby?

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Nie, to może być nawet dziesięć osób, tylko wtedy będziemy mieli do czynienia z dziesięcioma widzeniami. Mówimy o tym, na co prokurator lub sąd wydaje zgodę. Wydaje on zgodę na widzenie tymczasowo aresztowanego z iksińskim. Jeżeli mówimy w § 1a, że aresztowany ma prawo do kontaktu z osobami najbliższymi, to o to widzenie może się starać zarówno tymczasowo aresztowany, jak i osoba najbliższa. Tylko wtedy zrealizujemy cel, który przyświecał Trybunałowi Konstytucyjnemu. Tymczasowo aresztowany ma prawo do kontaktów rodzinnych. Tu mówimy o tym prawie. Oczywiście tymczasowo aresztowany nie zrealizuje tego prawa, jeżeli nie będzie miał osób najbliższych lub osoby te nie będą chciały się z nim spotkać. Wyjaśnię państwu, skąd moja propozycja o doprecyzowaniu tej kwestii. Jak patrzymy na sam tekst sprawozdania, to widzimy jedynie § 1a i § 1b. Tymczasem jest jeszcze § 1, którego nie zmieniamy. „Tymczasowo aresztowany może uzyskać widzenie po wydaniu zarządzenia o zgodzie na widzenie przez organ...” To jest jego generalne prawo. Jeżeli dodamy do tego § 1a mówiący o tym, że ma on prawo do co najmniej jednego widzenia z osobą najbliższą, to jednocześnie dodajemy § 1b, który mówi, że odmowa wyrażenia zgody może być...

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Rozumiem. Chodzi o to, że tutaj można odmówić w ogóle, a tam tylko w tych dwóch przypadkach.

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Nam nie chodzi o to, żeby uruchomić warunkowy tryb zaskarżenia na każde widzenie tymczasowo aresztowanego z kolegą. Ten przepis służy jedynie realizacji prawa do kontaktów z rodziną. Stąd sugestia o doprecyzowaniu § 1b i dodaniu po wyrazach „na widzenie” wskazać wyraźnie, że tu chodzi o to widzenie, o którym jest mowa w § 1a.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Nie, to chyba musi być po słowach „tymczasowo aresztowany”.

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Może być i tak, ale można też to zapisać tak jak analizowaliśmy to, przygotowując się na dzisiejsze posiedzenie Komisji. Proponujemy wykreślić zwrot „tymczasowo aresztowany” i zastąpić to wyrazami „o którym mowa w § 1a.” To dotyczy również sytuacji, o którą panowie posłowie pytacie. Chodzi zarówno o sytuację, gdy osoba najbliższa pozostająca na wolności stara się o kontakt z tymczasowo aresztowanym, jak i o sytuację, w której tymczasowo aresztowany chce się widzieć z osobą najbliższą.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Pani prokurator, przejmuję tę poprawkę po tych wyjaśnieniach. Teraz jeszcze ktoś musi ją napisać. Czy są jeszcze inne uwagi do zmiany nr 15? Proszę, pani dyrektor.

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Merytorycznych uwag już nie ma. Jednak w porozumieniu z panami z Biura Legislacyjnego chcielibyśmy zaproponować jeszcze jedną korektę. Ale o tym pan legislator.

Legislator Grzegorz Kozubski:

Chodzi nam o § 1d. Mamy tam wyraz „wydanego”, a naszym zdaniem powinno być „wydane”.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Faktycznie tak jest w czwartej linijce w pierwszym wyrazie.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

„Tymczasowo aresztowane tej samej osoby...”

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

„wniesienie zażalenia na zarządzenie o odmowie wyrażenia zgody na widzenie z tymczasowo aresztowanym tej samej osoby wydane w ciągu trzech miesięcy od dnia wydania...”.

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Panie przewodniczący, chciałabym się jeszcze odnieść do tego, co mówiłam do § 1b. Jeżeli mówimy o tej wzajemnej relacji polegającej na tym, że o widzenie może się starać zarówno tymczasowo aresztowany, jak i osoba na wolności, to może warto jest pójść dalej. Chodzi o to, żeby w tym przepisie nie wskazywać, że chodzi o tymczasowo aresztowanego, tylko że chodzi o widzenie tymczasowo aresztowanego z tą samą osobą. To wskazuje na relację...

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Mówi pani o § 1b.

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Tak.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Brzmiałoby to następująco: „na widzenie tymczasowo aresztowanego z tą samą osobą.”

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Określamy tutaj pewien fakt.

Przewodniczący poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Ale to już chyba jest poprawka. Dobrze, zrobimy to konsekwentnie w jednej poprawce. Czy są jeszcze jakieś uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła zmianę nr 15. Tym samym zakończyliśmy art. 3. Oddaję przewodnictwo Komisji panu przewodniczącemu Kozdroniowi.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę państwa, przechodzimy do art. 4. Czy są uwagi do tytułu art. 4? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 1? Proszę.

Legislator Piotr Podczaski:

Panie przewodniczący, w pkt 1 na samym końcu mamy „art. 326-333”. Proponujemy dać w tym miejscu przecinek „art. 335 oraz art. 336” Kodeksu karnego.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. Jest to zmiana o charakterze redakcyjnym, więc nie trzeba zgłaszać tutaj poprawki. To nie jest poprawka merytoryczna.

Czy są uwagi do pkt 2? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 3? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 4? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 5? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Przechodzimy do art. 5 Kodeksu wykroczeń. Czy są uwagi do zdania wstępnego w art. 5? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 1? Proszę bardzo.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Szanowni państwo, nie chodzi o pkt 1. Chcielibyśmy poprosić o powrót do tematu, który był już sygnalizowany. Mianowicie na posiedzeniu podkomisji zostało wychwycone, że jednym z generalnych celów nowelizacji prawa karnego jest zmiana sposobu orzekania i wykonywania kary ograniczenia wolności. Kara ta jest orzekana zarówno za przestępstwa, jak i wykroczenia na podstawie różnych przepisów. Natomiast kara ograniczenia wolności jest wykonywana jednolicie na podstawie przepisów Kodeksu karnego wykonawczego, które nie patrzą na to, czy to jest kara za przestępstwo, czy za wykroczenie. Należałoby uchylić w przedłożeniu rządowym przepis mówiący, że „obowiązek pracy, sposób jego wykonania i miejsce określa się, wydając wyrok”. Jak państwo pamiętają wprowadzamy tutaj rozwiązanie, zgodnie z którym będzie to określał kurator na etapie wykonawczym. Dokładnie taką samą zmianę trzeba będzie przeprowadzić w Kodeksie wykroczeń. Jest to zmiana dostosowawcza, ale ona nie została objęta projektem rządowym. Doszło tutaj do małego przegapienia. W związku z tym chcielibyśmy prosić o rozważenie objęcia sprawozdaniem Komisji uchylecia art. 21 § 3 Kodeksu wykroczeń, który mówi dokładnie to samo, co przepis Kodeksu karnego, na którego uchylecie Komisja się zgodziła. Przepis ten stwierdza, że „orzekając karę ograniczenia wolności, sąd określa czas, miejsce i sposób wykonania tej kary.”

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Panie naczelniku, jak sam pan powiedział, mamy tutaj do czynienia z nowością normatywną. Nie było tego we wniosku. Panie mecenasie, co to jest?

Legislator Piotr Podczaski:

Panie przewodniczący, do pewnego stopnia mamy tutaj do czynienia z nowością normatywną. Ale z tego co państwo mówią, jest to naturalna konsekwencja przyjętych przez nas zmian.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Pan mecenas jest bardzo elastyczny. Jak pan chciał nas zablokować, to przytaczał pan inne argumenty.

Legislator Piotr Podczaski:

Panie przewodniczący, państwo pytają mnie o zdanie i ja stoję na takim stanowisku. Poza tym jesteśmy na wcześniejszym etapie rozpatrywania niż w poprzednim przypadku. Jesteśmy w trakcie prac w Komisji, a w tamtym przypadku byliśmy już po II czytaniu.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dobrze. Ma pan tę poprawkę? Nie? To nic z tego. Idziemy dalej. Nie będę czekał, aż napiszecie mi każdą poprawkę.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Możemy podać tę poprawkę ustnie.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Ustnie? Ona musi być na piśmie. Dobrze. Panie naczelniku, niech pan sporządzi tę poprawkę i wrócimy do niej później.

Czy są uwagi do pkt 1? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 2? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 3? Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Piotr Podczaski:

Panie przewodniczący, chcielibyśmy zwrócić uwagę w pkt 3 na brzmienie pkt 1 w § 1. Rozumiem, że pewna dyskusja na ten temat odbyła się na posiedzeniu podkomisji. Chcielibyśmy jednak zwrócić uwagę, że brzmienie to nie jest zgodne z brzmieniem ustawy przeciwpożarowej. Proszę zwrócić uwagę na główkę § 1 „kto w razie powstania pożaru nie dopełnia obowiązku określonego w przepisach o ochronie przeciwpożarowej...”. Tam ten obowiązek jest wskazany inaczej niż my to mamy wskazane w pkt 1. Jest to art. 9 ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Brzmi on następująco: „kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie jest obowiązany niezwłocznie zawi-

domić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz: Centrum Powiadamiania Ratunkowego lub jednostkę ochrony przeciwpożarowej albo Policję bądź wójta albo sołtysa.” Pomijając fakt, że jest to trochę inny przepis, jeżeli chodzi o zakres wymienianych podmiotów, to jest tu również Centrum Powiadamiania Ratunkowego. Wydaje się nam, że jeżeli powołujemy się na początku tego przepisu na przepisy ustawy o ochronie przeciwpożarowej, należałoby te dwie normy zgrać.

Legislator Grzegorz Kozubski:

Proszę zauważyć, że pod wyrazie „oraz” mamy dwukropek. Czyli ten obowiązek polega na niezwłocznym zawiadomieniu osób znajdujących się w strefie zagrożenia, a ponadto na zawiadomieniu straży oraz ewentualnie innych podmiotów. W naszym brzmieniu jest mowa o zawiadomieniu osoby oraz jednostki przeciwpożarowej bądź Policję. Z tego wynika, że wystarczy zawiadomić Policję i tyle. Natomiast zawiadomienie osób znajdujących się w strefie zagrożenia nie jest już konieczne.

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Chyba tak nie jest.

Legislator Grzegorz Kozubski:

Ależ tak. Mamy tu do czynienia z wymogiem łącznego zawiadomienia osoby i jednostki albo Policji. Tak też można to interpretować.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

W takim razie jaką macie propozycję?

Legislator Grzegorz Kozubski:

Proponujemy zapisać to tak jak to jest w ustawie o ochronie przeciwpożarowej. Konieczne jest danie dwukropka i uzupełnienie...

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Ale jakby miał brzmieć pkt 1?

Legislator Grzegorz Kozubski:

„(...) niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz: Centrum Powiadamiania Ratunkowego lub jednostkę ochrony przeciwpożarowej, bądź Policję albo wójta lub sołtysa.” To już nie ma znaczenia.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Czyli dajemy dwukropek i wyliczymy: a), b), c) itd.?

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Panie przewodniczący, jeżeli tak zrobimy, to te alternatywne podmioty należy wymienić po przecinku z jednym „lub” na końcu.

Poseł Stanisław Rydzoń (Lewica):

Rozumiem, że wójt zastępuje wszystkie organy, łącznie z burmistrzem i prezydentem.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dobrze, stwierdzam, że Komisja przyjęła pkt 3.

Czy są uwagi do pkt 4? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 5? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 6? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Proszę państwa pan poseł Chmielewski złożył poprawkę polegającą na nadaniu nowego brzmienia art. 20 § 2 Kodeksu wykroczeń. Art. 20 § 2 Kodeksu wykroczeń otrzymuje brzmienie: „w czasie odbywania kary ograniczenia wolności ukarany: 1. nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu, 2. jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej dozorowanej pracy na cele społeczne, 3. ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary.

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

I teraz pkt 2, który brzmi następująco: „uchyla się art. 21 § 3. To jest...

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. To są punkty do art. 5

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Do art. 5 jako pierwsze...

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Tak. Ten pkt 1 i 2 wejdzie przed dotychczasowy pkt 1. Wszystkie następne punkty przesuną się o dwa numery. Poprawka została zgłoszona. Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Stwierdzam, że Komisja przyjęła poprawkę jednomyślnie. Wobec tego przyjęliśmy te poprawki i nastąpiło przesunięcie punktów.

Przechodzimy do art. 6. Chodzi o ustawę o Policji. Czy są uwagi do art. 6? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 7? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 8 do części wstępnej? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 1? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 2? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 3? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 9? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 10? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 11? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 12? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 13? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 14? Nie słyszę. Stwierdzam, że został przyjęty.

Proszę państwa zakończyliśmy procedowanie. Jeszcze coś?

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Panie przewodniczący, mam jeszcze dwie sprawy. Jedna z nich dotyczy przecinka.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Niech pani zacznie od tej grubszej sprawy.

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Ta grubsza sprawa dotyczy art. 12. Zastanawiamy się nad jego brzmieniem. Brzmi on następująco: „w razie wątpliwości, czy stosować prawo dotychczasowe, czy przepisy niniejszej, stosuje się tę ustawę.” Jednak nie chodzi tutaj o niniejszą ustawę, tylko o przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Jaka jest wasza propozycja?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

„(...) czy stosować prawo dotychczasowe, czy przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się tę ustawę.”

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

„(...) czy przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się tę ustawę.”

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

„stosuje się tę ustawę.”

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Ja bym sobie dał spokój z tym brzmieniem. A nie może być tak: „w razie wątpliwości, czy stosować prawo dotychczasowe, czy przepisy nadane niniejszą ustawą, stosuje się tę ustawę.”

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Panie przewodniczący, tak nie może być. Musi być „w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

A dlaczego tak?

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Bo przepisy nadają brzmienie.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Przecież ustawa nadana nie brzmi.

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Ale przepisom nadaje się brzmienie.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

Wyraz „brzmienie” jest powszechnie przyjęty, ale możemy postawić na rozwiązania nowatorskie.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Panie przewodniczący, przepis o takim samym brzmieniu jak art. 12 z naszego sprawozdania jest obecnie w ustawie zawierającej przepisy wprowadzające do Kodeksu postępowania karnego. Ale tam była mowa o dwóch porządkach prawnych, czyli o Kodeksie karnym z 1969 roku i nowym Kodeksie. Wówczas można było powiedzieć, że stosuje się nową ustawę lub starą ustawę. Natomiast my nie zastępujemy jednej ustawy drugą. My wprowadzamy jedynie nowelizacje. Innymi słowy przepisy tej ustawy nie znajdują zastosowania wprost przed sądami. Te przepisy zmieniają treść innych przepisów, które są umiejscowione w odpowiednich kodeksach. Tak naprawdę sądy będą stosowały przepisy w brzmieniu znowelizowanym, ale nie przepisy nowelizujące. Właśnie dlatego powinniśmy odzwierciedlić to w art. 12. Trzeba wskazać, czy należy stosować prawo dotychczasowe, czy prawo w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

„przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się przepisy nowe.” Panie mecenasie, czy to musi być w formie poprawki?

Legislator Piotr Podczaski:

Tak. Jak ta poprawka ma brzmieć?

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

„W razie wątpliwości, czy stosować prawo dotychczasowe, czy przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się przepisy nowe.”

Podsekretarz stanu w MS Zbigniew Wrona:

Nie ma czegoś takiego jak przepisy nowe.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Chyba ma pan rację. Teraz to już dochodzimy do absurdu. „W razie wątpliwości, czy stosować prawo dotychczasowe, czy przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się niniejszej ustawy.”

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Ale wtedy też nie może być „prawo dotychczasowe”, tylko „przepisy dotychczasowe”. Wówczas będzie jasność, że nie mówimy o prawie jako o kodeksie, tylko o przepisach.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

„stosuje się przepisy nowe.” Tak to będzie. Panie naczelniku, jak to w końcu jest?

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Myśmy to ćwiczyli setki, jeżeli nie tysiące razy.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę się wczytać w brzmienie tego przepisu.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

„W razie wątpliwości, czy stosować prawo dotychczasowe, czy przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się przepisy nowe.”

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dobrze, tak zostaje.

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Chciałabym jeszcze wrócić do art. 212 Kodeksu karnego. Nad tym artykułem odbyła się burzliwa dyskusja. Chodzi o zmianę nr 26 w Kodeksie karnym.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Pani dyrektor, najpierw zakończymy tę kwestię. Chodzi o pkt 13 i 14. Czy są jakieś uwagi? Nie słyszę. Dobrze, wracamy do zmiany nr 26 i art. 200 Kodeksu karnego.

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Konkretnie chodzi o zmianę nr 26 dotyczącą art. 200a § 2. Wydaje mi się, że Wysoka Komisja zdecydowała o wykreśleniu przecinka sprzed literki „i” w przedostatniej części zdania. Faktem jest, że ten przecinek przed „i” jest dla polonistów nie do przyjęcia. Natomiast tutaj chodzi o drugą czynność, która następuje odrębnie po każdej z dwóch wcześniejszych.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem o co chodzi. Czyn składa się niejako z dwóch elementów.

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Chcieliśmy to podkreślić.

Zastępca dyrektora departamentu MS Grażyna Stanek:

Obawiam się, że brak tego...

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

A nie może być tylko „przestępstwo zmierzające do realizacji...”

Naczelnik Wydziału Prawa Karnego w MS Tomasz Szafrąński:

Jeżeli pani dyrektor pozwoli, to ja to wytłumaczę. Chcieliśmy podkreślić jedną kwestię. Przyjmujemy konstrukcję typu czynu, który tak naprawdę na płaszczyźnie ontologii będzie dwuczynowy. Sprawca musi podjąć dwa wyraźnie separowane ontologicznie zachowania. On składa propozycję oraz zmierza. Przez ten przecinek chcemy zaznaczyć, że niedopuszczalna jest wykładnia, która będzie elementem czynu w postaci zmierzania do realizacji propozycji złożonej będzie utożsamiała z pewnym określonym zachowaniem lub nastawieniem sprawcy w momencie składania propozycji. To jest tak jak przy rozbójcu. On też jest przestępstwem dwuetapowym. Sprawca stosuje przemoc lub groźbę, a następnie dokonuje zaboru mienia. To muszą być dwa czyny.

Poseł Stanisław Chmielewski (PO):

Ale my mamy tutaj „i”, w związku z tym wiadomo, że musi zająć jeden i drugi czyn. W moim przekonaniu ten przecinek działałby odwrotnie.

Przecinek ma ten cenny walor, że on podkreśla pewien kompleks zachowań, który my w zakresie opisu czynu traktujemy jako pewien etap zachowania sprawcy.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę państwa, nie będę dla przecinka przerywał posiedzenia Komisji. Zastanowimy się nad tym. Panowie z Biura Legislacyjnego zwróć się do językoznawców.

Legislator Piotr Podczaski:

Panie przewodniczący, jeżeli wprowadzanie tego przecinka powoduje takie problemy, to my się z tego możemy wycofać.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Dobrze. W takim razie wycofujecie się z tego. Proszę państwa, w taki razie przystępujemy do głosowania nad całością połączonych projektów.

Poseł Stanisław Pięta (PiS):

Panie przewodniczący, jest jeszcze kwestia, do której chciałbym wrócić. Ona wyszła na jaw kiedy obrady prowadził pan przewodniczący Chmielewski. Mianowicie w ustawie zmieniającej Kodeks postępowania karnego kilku posłów, którzy uważają, że należy

przedstawiciele organizacji społecznych dopuścić do udziału w rozprawie, zgłosiło wniosek mniejszości.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proszę przekazać ten wniosek do sekretariatu Komisji. Przystępujemy do głosowania nad całym projektem sprawozdania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem sprawozdania podkomisji stałej do spraw zmian w kodyfikacjach? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Korum jest? Dobrze.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła sprawozdanie. Teraz wybierzemy posła sprawozdawcę. Panie profesorze, czy pan zgodzi się być posłem sprawozdawcą? To jest pańskie dziecko.

Poseł Marian Filar (DKP_SD):

Nie mam innego wyjścia. Zgadzam się.

Przewodniczący poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Czy są jeszcze jakieś inne kandydatury? Nie słyszę. Rozumiem, że jest zgoda na kandydaturę pan profesora Filara. Wyznaczam 3-dniowy termin dla UKiE na przedstawienie opinii. Czy są jeszcze jakieś sprawy? Nie słyszę. Zamykam posiedzenie Komisji.